

A VÁRKERTI ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Az iskola intézményvezetője, a pedagógiai program benyújtója:

Koncz Annamária

Várpalota, 2019. október 03.

Tartalomjegyzék

PREAMBULUM.....	4
1. ISKOLÁNK.....	4
1.1. AZ INTÉZMÉNY NEVE, OM AZONOSÍTÓJA.....	4
1.2. FELADAT ELLÁTÁSI HELYEL.....	4
1.3. ALAPÍTÓ ÉS FENNTARTÓ NEVE, SZÉKHELYE.....	4
1.4. TÍPUSA.....	4
1.5. AZ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSI TERÜLETE.....	4
1.6. KÖZNEVELÉSI ÉS EGYÉB ALAPFELADATA.....	5
2. AZ ANYAISKOLA ÉS A TAGISKOLÁK RÖVID BEMUTATÁSA.....	7
2.1. A VÁRKERTI ÁLTALÁNOS ISKOLA BEMUTATÁSA.....	7
2.2. AZ INOTAI TAGISKOLA BEMUTATÁSA.....	8
2.3. A VÁSÁRHELYI ÁNDRÁS TAGISKOLA BEMUTATÁSA.....	9
3. HELYZETELEMLÉZÉS.....	11
3.1. AZ ISKOLA IRÁNYÍTÁSA, SZERVEZETI STRUKTÚRA.....	11
3.2. AZ ISKOLA TANULÁS-SZERVEZÉSI FORMÁI.....	12
3.2.1. <i>Tanulási alapidőre</i>	12
3.2.2. <i>Tanulási alapidőn kívüli csoportok</i>	12
3.3. AZ ISKOLA HAGYOMÁNYRENDSZERE.....	13
4. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	14
4.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA.....	14
4.1.1. <i>Pedagógiai alapelveink</i>	14
4.1.2. <i>Kiemelt fejlesztési céljaink és feladataink</i>	14
4.1.3. <i>Fejlesztési területek, nevelési célok</i>	15
4.1.4. <i>Kiemelt fejlesztési területek</i>	15
4.1.5. <i>A célok teljesülését tükröző állapot</i>	21
4.1.6. <i>Eszközök</i>	21
4.1.7. <i>Eljárások</i>	22
4.2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	25
4.3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	27
4.4. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK.....	28
4.5. A PEDAGÓGUSOK FELADATAI.....	28
4.5.1. <i>Pedagógusok helyi intézményi feladatai</i>	28
4.5.2. <i>Az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai</i>	30
4.6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG.....	32
4.6.1. <i>A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység</i>	32
4.6.2. <i>Tehetség gondozás</i>	33
4.6.3. <i>Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok</i>	33
4.6.4. <i>Szociálisan hátrányos tanulókat segítő tevékenységek</i>	38
4.7. <i>A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézményi partnerek együttműködésének formái, módjai</i>	38
4.7.1. <i>Együttműködés a szülővel</i>	38
4.7.2. <i>Együttműködés a tanulókkal</i>	41
4.7.3. <i>Együttműködés az intézmény partnereivel</i>	41
4.8. A TANULÓK RÉSZVÉTELE AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN.....	42
4.9. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK, AZ ALKALMASSÁGI VIZSGA ÉS A SZÓBELI FELVÉTELI VIZSGA SZABÁLYAI.....	43
4.10. AZ INTÉZMÉNYBE VALÓ FELVÉTEL SZABÁLYAI.....	44
4.11. ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	44
5. SZOLGÁLTATÁSOK.....	45
5.1. A KÖTELEZŐ TANULÁSI IDŐN TÚL IGÉNYBE VEHETŐ ISKOLAI SZOLGÁLTATÁSOK.....	45
5.2. SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK.....	45
HELYI TANTERVEK.....	46

Várkerti Általános Iskola Pedagógiai Programja

6. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE.....	47
6.1. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	47
6.2. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS.....	47
<i>6.2.1. A tanulók ellenőrzésének, értékelésének alapelvei.....</i>	<i>47</i>
<i>6.2.2. A tanulók számonkérésének tartalmi és formai követelményei.....</i>	<i>50</i>
<i>6.2.3. Magatartás, szorgalom, jutalmazás, elmarasztalás.....</i>	<i>51</i>
7. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI.....	58
8. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE.....	59
9. A TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK SZEMPONTJAI.....	59
10. VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK, CSOPORTBONTÁSOK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI.....	60
11. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEINK.....	61
12. KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEINK.....	61
13. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	62
14. A VÁRKERTI ÁLTALÁNOS ISKOLA TANTERVE, ÓRATERVEI.....	80

Várkereti Általános Iskola Pedagógiai Programja

PREAMBULUM

1. ISKOLÁNK

1.1. Az intézmény neve, OM azonosítója

Várkeri Általános Iskola

OM azonosító: 037021

1.2. Feladat ellátási helyei

Székhelye: 8100 Várpalota, Thuri György tér 3.

Tagintézményeinek megnevezése és telephelyei:

Várkeri Általános Iskola Inotai Tagiskolája 8104 Várpalota, Készenléti ltp. 24.

Várkeri Általános Iskola Vásárhelyi András Tagiskolája 8100 Várpalota, Tési u. 3/b.

1.3. Alapító és fenntartó neve, székhelye

Alapító szerv: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

Fenntartó neve: Veszprémi Tankerületi Központ

Fenntartó székhelye: 8200 Veszprém, Szabadság tér 15.

1.4. Típusa

Általános iskola

1.5. Az intézmény működési területe

Általános Iskola: Elsősorban az iskola kijelölt körzetébe tartozó tanulók, szabad férőhely esetén a város egész területe.

1.6. Köznevelési és egyéb alapfeladata

1.6.1. 8100 Várpalota, Thuri György tér 3.

1.6.1.1. általános iskolai nevelés-oktatás

- nappali rendszerű iskolai oktatás

- alsó tagozat, felső tagozat

- együtt nevelhető sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos , érzékszervi fogyatékos- látási fogyatékos, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők)

Az iskola maximális létszáma: 512 fő

Iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel

1.6.2. 8104 Várpalota, Készenléti lakótelep 24.

általános iskolai nevelés-oktatás

- nappali rendszerű iskolai oktatás

- alsó tagozat, felső tagozat

- együtt nevelhető sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos , érzékszervi fogyatékos- látási fogyatékos, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők)

Az iskola maximális létszáma: 216 fő

Iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel

1.6.3. 8100 Várpalota, Tési út 3/b.

általános iskolai nevelés-oktatás

- nappali rendszerű iskolai oktatás

- alsó tagozat, felső tagozat

- együtt nevelhető sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos , érzékszervi fogyatékos- látási fogyatékos, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők)

Várkeri Általános Iskola Pedagógiai Programja

Az iskola maximális létszáma: 264 fő

Iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel

„Amit az iskolának el kell végeznie elsősorban az, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsen bennünket a jól végzett munka örömére és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsen arra, hogy szeressük, amit csinálunk és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

(Szent-Györgyi Albert)

2. A SZÉKHELYINTÉZMÉNY ÉS A TAGISKOLÁK RÖVID BEMUTATÁSA

2.1. A Várkerti Általános Iskola bemutatása

Várpalota egyik legnagyobb oktatási intézménye, több évtizedes múlttal, jelentős hagyományokkal rendelkezik, a városközpontban található, közel 300 esztendő.

A levéltári adatok alapján intézményünk jogelődjei 1948-ig, az iskolák államosításáig: a helybeli magánpolgári, továbbá református, római katolikus fiú és az evangélikus népiskola voltak.

Iskolánk névváltozásai az államosítás után:

Általános Iskola:

- Állami Általános Iskola 1948 - 1956,
- Állami Általános Fiúiskola 1956 - 1959,
- Állami 12 Évfolyamos Iskola 1959 - 1963,

- 1. sz. Általános Iskola 1963 - 1996,

Szakiskola:

- Gyermek és Ifjúsági Ház és Szakiskola 1991,
- Winkler Márton Szakiskola és Ifjúsági Ház 1993 - 1996,
- Az Általános Iskola és a Szakiskola összevonása 1996,
- Várkerti Általános Iskola és Szakiskola 1997,

2007:

- Várkerti Általános Iskola, Szakiskola és Tagiskolái

Tagiskolák: - Vásárhelyi András Általános Iskola
- Inotai Általános Iskola

2015.07.01-től a Szakiskolát a PSZC Faller Jenő Szakképző Iskolája és Kollégiumához csatolták.

Az iskola neve 2015. július 1-től: Várkerti Általános Iskola

A gyermekeket 6 éves kortól fogadjuk, neveljük és oktatjuk. Lehetőséget nyújtunk a tankötelezettség teljesítésére a 8. osztályig.

Első osztálytól kezdve bevezettük a **kompetencia alapú oktatást**.

Az alsó tagozaton **egész napos osztályok** is működnek minden évfolyamon.

Biztosítjuk a **magas színvonalú felkészítést** a 8. osztály elvégzése utáni **továbbtanuláshoz**.

A tanulókat felkészítjük a társadalmi önállóságra.

Kiemelten kezeljük a tanulók egészséges életmódra szoktatását, a tanulók erkölcsi nevelését, a hagyományápolást, a környezeti nevelést, a családi életre való felkészítést, s a mentálhigiénés nevelést.

Tovább folytatjuk a tehetséggondozásban, illetve a felzárkóztatásban több éve bevált nívócsoportos foglalkozásokat magyarból és matematikából 5. osztálytól kezdve.

Lehetőség szerint magasabb óraszámokban, kis csoportban oktatjuk az idegen nyelvet, a matematikát, a magyart és az informatikát.

Két nyelvből, **németből és angolból** választhatnak tanulóink.

Pályázatok segítségével infokommunikációs eszközellátottságunk magas színvonalú. Minden tanterünkben lehetőség van interaktív eszköz használatra, valamint teljes intézményi szinten lefedett internet elérhetőséggel rendelkezünk.

Referencia-intézményi tevékenység végzésére a személyi és tárgyi feltételek biztosítottak. A szolgáltatást igénybevevők részére megfelelő fogadó helyiséget alakítottunk ki.

Fontosságának megfelelően különösen gondot fordítunk a környezeti nevelésre. 2009-ben, majd 2012-ben is elnyertük az **ÖKO ISKOLA** címet, 2016-tól pedig az örökös ÖKO iskola címet.

Az igényes és korszerű pedagógiai munka egyik zálogaként lelkes és elhivatott szakemberekből álló tantestületünk tagjai képesek személyiségük és tudásuk fejlesztésére és az iskolai feltételek külső elvárásokhoz történő változtatásaira. Ennek biztosítékai az alkalmazott tantervek és tanári módszerek szükséges megújítása, és a tanítási eszközök lehetőségek szerinti modernizációja.

Általános iskolás tanulóinkat a Várkerti Általános Iskolásokért Alapítvány támogatja.

2.2. Az Inotai Tagiskola bemutatása

Az iskola Várpalota inotai városrészében a Készenléti lakótelepen található.

Történeti áttekintés:

- 1949-1963-ig Inota faluban: 4. sz. Állami Általános Iskola
- 1951-1959-ig Inota Gyártelepen: Állami Általános Iskola
- 1959-1963-ig Inota Gyártelepen: V.sz. Állami Általános Fiú és Leányiskola Várpalota III. ker. Gyártelep
- 1963-1982-ig Inota Gyártelepen: 5.sz. Általános Iskola Várpalota III. Gyártelep
- 1963-1978-ig Inota faluban: 4.sz. Általános Iskola
- 1978- a két iskola összevonásra került, a lakókörzet egyetlen 8 osztályos általános iskolája, 5.sz Általános Iskola néven, székhelye a Készenléti lakótelepi iskola lett.
- 1982-1988-ig VTVB. III. Körzeti Általános Iskola Gyártelep Várpalota
- 1988-1995-ig 5.sz. Általános Iskola Várpalota Készenléti lakótelep
- 1995-2001-ig 5.sz.Általános Iskola és Tagóvodái néven az inotai óvodák és iskola közös igazgatású intézményként működött.
- 2001 - 2007-ig intézményünk Inotai Általános Iskola és Tagóvodái néven működött.
- 2007- összevonásra került az iskola a Várkerti Általános Iskola és Szakiskolával, az óvoda a Dúdoló Óvodával.
- 2007-2013-ig Várkerti Általános Iskola, Szakiskola és Tagiskolái Inotai Tagiskolája néven működött Várpalota, Készenléti lakótelep 24.
- 2013- Várkerti Általános Iskola és Szakiskola néven működik, Várpalota, Készenléti lakótelep 24.

2015.július 1-től Várkerti Általános Iskola Inotai Tagiskolája

Az iskola alaptervekenysége mellett *közművelődési feladatokat* is ellát, elsősorban a nemzeti ünnepeink és nagyobb települési rendezvények programjainak szervezésével illetve az azokon történő szereplésekkel.

Iskolánkra jellemző **a családi légkör**. Tanulóink és a szülők körében végzett közvélemény-kutatás eredményei is **iskolánk legerősebb pontjának éppen az oldott,**

családias légkört, a sokirányú közösségi tevékenységet, az összeszokott nevelőtestületet és az igényes oktató-, nevelőmunkát jelölték meg.

Gondot fordítunk arra, hogy minden tanulónk megtalálja azt a tevékenységet, melyben tehetsége kibontakozhat. Ehhez **széleskörű szakköri palettánk**, választható óráink, **kiscsoportos oktatásunk** biztosít megfelelő keretet.

Az **idegen nyelv és az informatika oktatását**- megfelelő igény esetén- választható óra keretében már **1. osztálytól** biztosítjuk.

Tanulóinkat felkészítjük a **sikerés középiskolai felvételre**.

Fontosnak tartjuk a felzárkóztatást, a képességek megfelelő fejlesztését. **A tanulók fejlődését jól felkészült, szakképzett, innovatív pedagógusaink biztosítják**, munkájukat fejlesztő pedagógus, logopédus, gyógy-testnevelő segíti, valamint biztosítjuk **alsó és felső tagozaton a korrepetálást, a tehetséggondozást**.

Bevezettük a **kompetencia alapú oktatást**.

Sikerés pályázatoknak köszönhetően iskolánk **informatikai felszereltsége jó**, minden tanterem rendelkezik a korszerű oktatáshoz-neveléshez szükséges **internet elérhetőséggel, interaktív táblával**.

Kiemelten kezeljük tanulóink egészséges életmódra nevelését, az erkölcsi és környezeti nevelést, a hagyományápolást, a lokálpatriotizmus kialakítását és a családi életre való felkészítést.

Tanulóink testi fejlődése érdekében bevezettük a mindennapos testedzés lehetőségét tömegsport foglalkozásokkal, választható testneveléssel, sport szakkörökkel. Minden évben szervezünk úszásoktatást és lovaglást.

Az **Inotai Iskolásokért Alapítvány** segíti és támogatja az iskolai és iskolán kívüli programokat, rendezvényeket, a tehetséggondozást, valamint az anyagilag rászoruló tanulók kulturális és szabadidős tevékenységét.

2.3. A Vásárhelyi András Tagiskola bemutatása

Iskolánk, városunk legfiatalabb állami fenntartású intézménye. 1981 szeptemberében testnevelés tagozatos iskolaként kezdtünk, 9. számú Általános Iskola néven. Vásárhelyi András nevét 2001 őszén vettük fel.

2007. augusztus 31-ig önálló intézményként működtünk, jelenleg tagiskola vagyunk. **Alapelvünk:** minden tanítványunknak legyen lehetősége kipróbálni magát az iskolai élet valamennyi területén, hogy megtalálhassa azt, amihez érzeke, tehetsége van, ami érdekli.

A rendelkezésre álló órakeretből csoportbontást, szakköri foglalkozást, tehetséggondozást, korrepetálást, fejlesztő-foglalkozást, sportolási lehetőséget tudunk biztosítani tanulóinknak.

Az iskola – hagyományaihoz híven – tovább folytatja a tehetséggondozásban, illetve felzárkóztatásban több éve bevált nívócsoportos foglalkozásait magyarból, matematikából és angol nyelvből 7-8. évfolyamon, amely minden tanévben az adott évfolyam létszámától függ. Fontosnak tartjuk tanulóink testi fejlődését is, ezért alsó tagozatban fakultációs óra keretein belül megoldottuk a mindennapos testedzést. A mindenkori első osztályosok úszásoktatáson vesznek részt. Első osztálytól kezdve bevezettük a **kompetencia alapú oktatást**.

Kiemelten kezeljük az egészséges életmódra való nevelést, a tanulók erkölcsi, környezeti nevelését, a hagyományápolást, a művészetek iránti szeretet kialakítását, a családi életre való felkészítést.

Igyekszünk biztosítani minden tanuló részére a számára megfelelő továbbtanulási lehetőséget.

Iskolánkban a szülői érdekképviselőket a Szülői Munkaközösség látja el, a gyerekekét a diákönkormányzat. Az iskolában folyó nevelő-oktató munkát, szervezett programokat „Mosoly Alapítványunk” támogatja.

Tanulóközösségeinkre nagyfokú heterogenitás, polarizáció jellemző a családi körülmények, az anyagi háttér, az érzelmi, értelmi fejlettség, a szocializációs és a neveltségi szint vonatkozásában egyaránt.

Általánosan képző, komplex személyiség- és képességfejlesztő pedagógiát megvalósító iskolaként definiáljuk intézményünket, ahol megfelelő feltételek megteremtésével, integráltan, tanulási kudarcnak kitett, valamint sajátos nevelési igényű tanulók oktatása-nevelése is folyik. Különös hangsúlyt kap nálunk az autista gyermekek inkluzív oktatása-nevelése.

A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális körülményei között nagyok az eltérések – következképp a családok értékrendje is rendkívül különböző.

Iskolánk nagy gondot fordít ezen gyermekek helyzetének javítására, támogatására, hátrányuk kompenzálására.

Tanulóink rendre jelen vannak a városi, a felmenő rendszerű tanulmányi, művészeti, sport és egyéb versenyeken, pályázatokon, vetélkedőkön.

3. HELYZETELEMZÉS

3.1. Az iskola irányítása, szervezeti struktúra

Igazgatás:

Az intézményvezető 2016-ban került az Általános Iskola élére. Az intézményvezető munkáját két tagiskola vezető, egy alsós igazgatóhelyettes, egy felsős igazgatóhelyettes segíti.

Távolléte esetén az általános helyettesítési jogkörrel megbízott alsós igazgatóhelyettes, a tagiskolákban a tagiskola vezető helyettesíti.

3.2. Az iskola tanulás-szervezési formái

3.2.1. Tanulási alapidőre

Iskolánk alsó tagozatán csak hagyományos évfolyamokra épített tanulócsoportok (osztályok) működnek. A gyengébb képességű tanulókkal differenciált egyéni foglalkozások, korrepetálások, felzárkóztató foglalkozások keretében foglalkoznak a nevelők.

A kiemelkedő képességű tanulók számára a szakkörök, tehetséggondozók adnak lehetőséget a további fejlődésre.

Felső tagozaton is hagyományos évfolyamokra épített osztályok működnek, az osztályba sorolásnak nincsenek a tanulói képességektől, teljesítménytől függő szempontjai. Felső tagozatban ún. nívócsoportos oktatás folyik magyar, matematika és idegen nyelv tantárgyakból. A csoportok között az átjárhatóságot biztosítjuk (általában félévente). E forma lehetőséget biztosít a képességek kibontakoztatására, a tehetséggondozásra, illetve a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatására.

Amennyiben az osztályok létszáma és összetétele indokoltá teszi, csoportbontást alkalmazunk.

3.2.2. Tanulási alapidőn kívüli csoportok

Alsó- és felső tagozaton napközis csoportok és igény esetén tanulószoba működik, amelyek szülői igény alapján, ill. arányos létszám elosztás alapján szerveződnek.

A napközi és a tanulószoba ingyenes, az étkezésért térítési díjat kell fizetni.

Intézményünknel az oktatás feladatait elsősorban a kötelező tanítási órák maximális kihasználásával kell megoldani, s ezek kiegészítői a szakkörök, melyek lehetőséget biztosítanak az egyéni képességek fejlesztésére, tanórai ismeretek kiegészítésére. A tehetséggondozás egyik formájaként biztosítják a tanulók érdeklődési körének megfelelő foglalkozást, pályázatokon, versenyeken való részvételt, a tanulók sportolását, szórakozását.

A szakkörök szerveződése igény és az intézmény lehetőségei szerint évente változhat.

Önkéntes csatlakozás szerint szerveződnek. Tanulóinktól azonban elvárjuk, hogy az általuk választott szakkört a tanév során rendszeresen látogassák, tevékenyen vegyenek részt a munkában.

A fejlesztésre szoruló, lassabban, nehezebben haladó tanulóknak egyéni fejlesztést, felzárkóztató foglalkozásokon, korrepetálásokon való részvételt biztosítunk.

Évek óta működnek énekkaraink, melyek iskolai, városi ünnepségek, rendezvények rendszeres fellépői színvonalas műsorukkal.

3.3. Az iskola hagyományrendszere

Tanulók részére szervezett rendezvények:

- anyák napja
- ballagás
- családi nap
- Diákönkormányzati nap
- diszkók
- erdei iskola
- Erzsébet tábor
- farsangi rendezvények
- környezetvédelmi programok
- hulladékgyűjtés
- húsvéti és karácsonyi játszóház
- iskolai napok
- jutalomkirándulások
- kihelyezett és rendkívüli tanórák
- kulturális bemutatók
- klubdélutánok
- mozi, színház, opera, hangverseny látogatások
- nemzetközi kapcsolatok
- Ney Dávid hangverseny
- Országház, Terror Háza megtekintése (8. osztályban)
 - ötödikesek fogadása
- sportnap
- SzM bál
- táborok
- tanévnyitó és tanévzáró ünnepség
- tanulmányi kirándulások

- tanulmányi versenyek, vetélkedők, rajzkiállítás, pályázatok

- ünnepi megemlékezések (Kultúra napja, március 15., október 23., karácsony, október 6., február 25 a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapja, április 6 a Holokauszt áldozatainak emléknapja, június 4 a nemzeti összetartozás napja
- „Határtalanul” program

4. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

4.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka

4.1.1. Pedagógiai alapelveink

- Gyermekszereteten alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú pedagógia.
- A tanulók képességeinek kibontakoztatásával, tehetséggondozásával, a hátrányok leküzdésével egyenlő lehetőséget biztosítunk az általános műveltség alapjainak elsajátításához. Mindezekkel és a praktikus ismeretek elsajátításával készítjük fel a gyerekeket tanulmányaik folytatására vagy a munkavállalásra.
- Olyan személyiségjegyek és magatartásformák kialakítására törekszünk, melyek birtokában diákjaink képesek lesznek érdekeik felismerésére és érvényesítésére.
- Kompetencia alapú oktatás bevezetése, továbbvitele
- Innovációként kidolgozott jó gyakorlatok népszerűsítése, átadása
- SNI tanulók integrált oktatása
- Esélyegyenlőség érvényesítése
- Egészség- és környezettudatosságra nevelés

4.1.2. Kiemelt fejlesztési céljaink és feladataink

- A sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése
- A kompetencia alapú oktatás segítse a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének megvalósulását
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése
- A digitális írástudás elterjesztése
- Önálló intézményi innováció megvalósítása, illetve referencia-intézményként továbbadása más oktatási intézményeknek

A kiemelt fejlesztési feladatok a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségterületeket és a fejlesztési feladatokat. Fontosnak tartjuk, hogy a tanulás alapozó szakaszában minden kisgyermek megfelelő színvonalon sajátítsa el az alapismereteket.

4.1.3. Fejlesztési területek, nevelési célok

Célok:

- Ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés megvalósítására törekedve, a gyermekek a mindennapi életben hasznosítható tudással rendelkezzenek.
- Elsajátítsák az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges alapkészségeket.
- Sikeresen alkalmazkodjanak a munkaerőpiac elvárásaihoz.
- A kulcskompetenciák fejlesztése

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldoguláshoz és fejlődéshez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

Iskolánk feladata, hogy olyan készségeket és képességeket alakítson ki a diákokban, amelyekkel a XXI. század világában el tudnak igazodni, a változó munkaerő-piaci igényekhez képesek legyenek alkalmazkodni, rendelkezzenek azokkal az alap- és kulcskompetenciákkal, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy életpályájukat – ha szükséges – tudják módosítani, ehhez új ismereteket, készségeket, képességeket legyenek képesek elsajátítani.

A kulcskompetenciák:

1. Anyanyelvi kommunikáció
2. Idegen nyelvi kommunikáció
3. Matematikai kompetencia
4. Természettudományos kompetencia
5. Digitális kompetencia
6. A hatékony, önálló tanulás
7. Szociális és állampolgári kompetencia
8. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

4.1.4. Kiemelt fejlesztési területek

- Erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.

Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogassa a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Elengedhetetlen, hogy tanulóink megismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit, hagyományait.

Diákjaink sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat a tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.

Alakuljon ki a diákokban a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fontos feladatunk a nemzettudat megalapozása, a nemzeti önismeret, a hazaszeretet elmélyítése és a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megbecsülése.

Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.

Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Ápoljuk iskolai hagyományainkat. Az ünnepek, megemlékezések tartalmukban és külsőségeikben még inkább kerüljenek közel az adott korosztályokhoz. Az ünnepvárásokon minél több tanuló élje át élménnyel a rendezvényeket.

- Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unióról. Diákként majd felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások iránt. Arra törekszünk, hogy tanulóink közvetlenül is részt vállaljanak a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek, beállítódások elsajátítását döntően a tanulók aktív részvételére építő tanítással, illetve az iskolai élet demokratikus gyakorlatával (DÖK) biztosítjuk.

Célunk a kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása. Törekszünk az előítéletmentességre, a konfliktusok kezelésére, a kompromisszumkészség kialakítására.

Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári- és az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása fontos feladatunk. Igyekszünk felkelteni diákjaink érdeklődését a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Ösztönözzük tanulóinkat a közéletiségre, a közösségi tevékenységekben való részvételre. A demokrácia érvényesítése fő törekvésünk.

- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszhető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Az egyén maga határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásoktól. Az énkép és az önismeret alakításában célként tűzzük ki az önmegismerést és önkontrollt, a felelősséget önmagukért, az önállóságot, az önfejlesztés igényét valamint a személyes méltóságot.

- A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok miatt a köznevelési intézményeknek kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

- A testi és lelki egészségre nevelés

Diákjaink ismerjék fel az ember testi és lelki egészségének és az egészség megőrzésének fontosságát. Fel kell keltenünk bennük az egészséges és kulturált életmód iránti igényt.

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Iskolánk célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

- Fenntarthatóság, környezettudatosság

Törekszünk arra, hogy az iskolában természetbarát mikrokörnyezetet hozzunk létre. El kívánjuk érni, hogy tanulóink váljanak érzékenyebbek a környezetük állapota iránt. Ez ÖKO iskolaként is kiemelt feladatunk.

Célunk, hogy diákjaink képesek legyenek a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válják meghatározóvá.

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan,

takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy

a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő,

a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás válják meghatározóvá a tanulók számára. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

- Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

- Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célunk, hogy tanulóink felismerjék a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdek kapcsolatát. Elősegítjük, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is.

Az iskolai nevelés során kellő figyelmet fordítunk a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére. A személyiségfejlesztés fontos részeként igyekszünk kialakítani az okos gazdálkodás képességét, továbbá azt, hogy tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedésmódok között.

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.

Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében az intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

- Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékeltű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

- A tanulás tanítása

A sikeres életúthoz nem a tudás halmozása szükséges – nem is annak mellőzése – sokkal inkább az érzelmi intelligencia fejlesztéséhez kapcsolt naprakész, mobilizálható tudás megszerzésének módját kell megtanítani. Feladatunk, hogy megtanítsuk diákjainkat tanulni, önmagukat folyamatosan fejleszteni, megújítani. Az információáradatból tudják kiválasztani a számukra fontosat. Arra törekszünk, hogy a tanulók fokozatosan önállóságra tegyenek szert a tanulás szervezésében. Sajátítsák el a könyvtári ismeretszerzés technikáját és módszereit mind a nyomtatott mind az elektronikus dokumentumok használata révén.

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és

hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni.

4.1.5. A célok teljesülését tükröző állapot

- nem jelent gondot az óvodából iskolába, alsó tagozatból a felsőbe való átmenet,
- a tanulóban kialakult készség a másokkal való együttműködésre, megbízhatóság, őszinteség, felelősség jellemzi őket,
- a diákok törekednek az ismeretek megértésére, elsajátítására, képesek az önálló ismeretszerzésre, a hiányok pótlására,
- a gyermekek viselkedése kulturált, konfliktusaikat kezelni tudják, kudarcűrőek,
- az iskola légkörére a béke és megbecsülés jellemző.

4.1.6. Eszközök

A kompetencia-alapú oktatás során kiemelten kezeljük:

- tevékenykedtetésre épülő tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- drámapedagógia
- differenciálás
- hatékony tanuló-megismerési technikák
- önismeret – személyiségfejlesztés
- információs és kommunikációs technikák alkalmazása
- új tanulásszervezési eljárások bevezetése, alkalmazása (projekt, témahét, moduláris oktatás, műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása, tantárgytömbösítés)
- SNI-s tanulók speciális fejlesztése
- a tanulás iránti motiváció fejlesztése

Oktatási-nevelési céljaink elérése érdekében az adott helyzetekben megfelelő pedagógiai módszerek komplex felhasználására törekszünk.

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei közül:

- a szaktárgyi módszertanok eszközei
- a megfigyelés
- a több érzékszervre együttesen ható fejlesztés
- a szemléltetés, a kísérlet
- a minta, példa, példakövetés
- a beszélgetés, előadás, vita
- a bírálat és önbírálat
- az értékelés, önértékelés

A tevékenység megszervezésének módszerei közül:

- a játékos módszerek alkalmazása
- megbízás, ellenőrzés, értékelés

- a gyakorlás

A magatartásra ható módszerek közül:

- a megelőző, gátlást kiváltó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, tilalom, átterelés, elmarasztalás)
- az ösztönző módszerek (helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret, jutalmazás módszerét)
- végső esetekben a kényszerítő módszerek alkalmazását is fontosnak tartjuk (felszólítás, követelés, büntetés)

A szociális technikák elsajátításában:

- a minta és modellnyújtás
- a megerősítés
- a szerepjáték, dramatizálás

4.1.7. Eljárások

- Hagyományos tanítási óra (a tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere)

Szervezése során kiemelten fontos a gyerekek motiválása, a tanulói aktivitás biztosítása, a differenciálás, a tanulók önálló és csoportos munkája. Ennek biztosítása érdekében magas létszámok esetén, a lehetőségek figyelembevételével szervezhető:

- csoportbontás
 - nívócsoportos oktatás
 - emelt óraszámú oktatás
 - választható órák, fakultációs órák szervezhetőek az előzetes igényfelmérések alapján, a jogszabályokban megadottak szerint, a tanulók érdeklődésének megfelelő témakörökben
- Nem hagyományos tanítási óra, amely a nem tanteremben töltött órákat, illetve a komplex foglalkozásokat öleli fel. (projektek, erdei iskola, témanap, témahét, interaktív foglalkozások, tanulmányi kirándulások
 - napközi, tanulószoba, reggeli ügyelet, étkeztetés
 - Új tanulószervezési eljárások:

Iskolánkban kompetencia alapú oktató-nevelőmunka folyik. Ennek keretében a hagyományos módszerek mellett alkalmazzuk az új tanulószervezési eljárásokat, kooperatív technikákat, a differenciált tanulószervezést, és a tevékenységközpontú pedagógiákat.

Az új tanulószervezési eljárások:

-műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása

tantárgyak: Természetismeret
Rajz-vizuális kultúra

-tantárgytömbösítés

A tanórai foglalkozások ciklikus megszervezése, melynek keretei között az adott tantárgy adott műveltségi terület, adott félévre számított tanórai foglalkozásai nem egyenletesen minden tanítási hétre elosztva, hanem ciklikusan egy-egy időszakra összevonva szervezik meg. Lehetőség szerint a tanítás óráinak legalább két egymást követő tanítási napra kell esniük, a tanítási napok közül az egyikén legalább három, a másikon legalább kettő, a tantárgytömbösítésbe bevont tanítási óráknak kell lennie.

-projekt

Valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma feldolgozása a tanév során több héten keresztül, több évfolyamot érintve, tanítási órákon és tanórán kívüli foglalkozásokon.

A projektmódszer egy sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll.

Lényeges vonása, hogy megszűnik a verbális képességek fölényhelyzete, az eltérő képességek egyenértékű szerephez jutnak a közösen választott feladat közös megoldásában. Kooperativitás a tanári és tanulói szerepek különbözőségének érvényesülése mellett valósul meg, a tanár irányító szerepe az együttműködésben szinte észrevétlenül működik, a közös tervezésben, cselekvésben és ellenőrzésben érvényesül.

A végrehajtandó feladat sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz való hozzájárulás sokféleségét.

- témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét. Az adott tárgykört a diákok 3-5 tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli keretben, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenység-típusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Egyik formája az erdei iskola.

Az új tanulásszervezési eljárások konkrét tartalma, alkalmazása minden tanévben az éves munkatervben kerül kidolgozásra.

- Tanórán kívüli foglalkozások

fejlesztő foglalkozások

gyógy-testnevelés

korrepetálások

szakkörök

érdeklődési körök

sportkörök

- Az ismeretátadás, nevelés speciális formái

ünnepélyek

versenyek, vetélkedők, bemutatók

erdei iskola

tanulmányi kirándulások

kihelyezett- és rendkívüli tanórák

táborok (sítábor, nyelvi tábor, alkotótábor, nyári tábor)

iskolai könyvtárak szolgáltatásai

iskola TV

iskolaújság

úszás, korcsolyázás, hangverseny, színház- és mozi látogatás

egészségnevelő programok

felvilágosító előadások

diák önkormányzati tevékenység

diák ügyeleti rendszer

A fenti formák közül a törvényi kötelezettségen kívüliek szülői, alapítványi, pályázati úton történő pénzügyi finanszírozással valósíthatók meg.

Helyet biztosítunk:

- az egyházak által szervezett hitoktatásnak a Köznevelési Törvényben előírtak alapján
- a zeneiskola által szervezett foglalkozásoknak
- pedagógiailag indokolt, az iskolai oktatáson túl szervezett tevékenységeknek

Iskolánk a fentiekén kívül, hagyományaikhoz híven bekapcsolódnak és részt vesznek a város, városrészek programjaiban.

Továbbra is keresünk újszerű megoldásokat a pedagógiai munka színesítésére, hatékonyságának növelésére.

4.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széles körűen fejlessze.

A tanulók személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A tanulók erkölcsi nevelése

Feladata: az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók értelmi nevelése

Feladata: az értelmi képességek, az önálló ismeretszerzéshez – tanuláshoz – szükséges képességek kialakítása, fejlesztése, a világ megismerésére való törekvés igényének felkeltése.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Feladata: az emberi együttélés normáinak megismertetése, a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

A tanulók érzelmi nevelése

Feladata: az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire, és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre készítő érzelmek kialakítása.

A tanulók akarati nevelése

Feladata: az önismeretre, a saját személyiség kibontakoztatására vonatkozó igény felkeltése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése

Feladata: a szülőhely, a haza múltjának, jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

A tanulók állampolgári nevelése

Feladata: az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. A társadalmi jelenségek és problémák iránti érdeklődés felkeltése. Az iskolai és a helyi közéletben való részvétel iránti igény felkeltése.

A tanulók munkára nevelése

Feladata: az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

A tanulók egészséges életmódra nevelése

Feladata: a tanulók fizikai képességeinek, erőnlétének, állóképességének fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

A tanulók művészeti nevelése

Feladata: „EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” projekt keretében, a Magyar Képzőművészeti Egyetem partnerintézményeként, a partner egyetem által biztosított tananyagok és módszertani támogató dokumentumok ismeretében az intézményünk által kiválasztott szakmai programok tananyagát, módszertanát a helyi tantervünknek megfelelően

felhasználjuk, alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú vagy az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.

4.3 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók személyes, közvetlen kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösségek egyénre való hatásán keresztül érvényesül.

A gyerekek közösségben, illetve a közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata.

A „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása” elnevezésű, EFOP-3.3.5-17 kódszámú projektben tematikus napközis és bentlakásos programokat az intézmény az Oktatási Hivatal által fejlesztett oktatási és képzési tartalmakra építve alkalmazza az alábbiak szerint:

a tematikus informális és nem formális tanulási alkalmak megvalósításához a köznevelés minőségi fejlesztése nem-formális és informális tanulási módszerek kísérleti megvalósításán keresztül, hangsúlyt fektet az élményalapú tanulás módszertani megalapozására, a tanulás közösségi élménnyé formálására felhasználva a képzésen elsajátított ismereteket.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Feladata: az iskolai élet egyes területeihez – tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez – kapcsolódó közösségek kialakítása, tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése

A gyerekek életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

Feladata: a közösségek irányításánál alkalmazkodnunk kell a gyerekek életkorral változó közösségi magatartásához.

Az önkormányzás képességének kialakítása

Feladata: a tanulói közösségek fejlesztése során el kell érni, hogy a közösségek nevelői irányítással tudjanak maguk elé célt kitűzni, tudjanak a cél

eléréséért összehangoltan tevékenykedni, és irányítással legyenek képesek az elvégzett munkát értékelni.

A tanulói közösségek tevékenységének, életének megszervezése

Feladata: a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos szervezése, hiszen a közösségek által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a gyerekek a közösség tevékenységeibe aktívan bekapcsolódnak, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz, viselkedési normákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

Feladata: a tanulói közösségekre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési formák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

Szociális kompetencia fejlesztése

Feladata: A tanulók, a közösség felkészítése az SNI tanulók integrált nevelésére. Az SNI tanulók beilleszkedésének segítése, a másság elfogadása a tanulói közösségben. Empátia, együttműködés, tolerancia fejlesztése

4.4 Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Mellékletben

4.5 A pedagógusok feladatai

4.5.1 Pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógussal vagy a nevelést,

oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,

d) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,

e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,

f) a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,

g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,

h) a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,

i) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,

j) a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,

k) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,

l) tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,

m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,

n) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,

o) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,

- p) megőrizze a hivatali titkot,
- q) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- r) a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

4.5.2. Az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg, munkáját a NAT, az iskola pedagógiai programja és az éves munkaterv alapján végzi.

Tevékenysége három fontos feladatkörre terjed ki:

- ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása,
- szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása,
- közvetlen nevelőmunka.

Osztályfőnökként ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (osztálynapló naprakész vezetése, félévi, év végi statisztikák, értesítések, bizonyítvány, törzskönyv, igazolások stb.)

Nevelési programja megvalósításával biztosítja az osztályközösség fejlődését.

A szülői értekezletet és az osztályprogramokat az iskola pedagógiai programja szerint szervezi.

Tesz annak érdekében, hogy a fogadóórák és a szülői értekezletek látogatottsága megfelelő legyen.

Együttműködik, összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat. Észrevételeit és az esetleges problémáit az érintett nevelőkkel megbeszéli.

Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel, (ifjúságvédelmis, családsegítők, pszichológus, stb.). figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét. Különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.

Mint osztályfőnök saját hatáskörben 3 nap távollétet engedélyezhet és igazolhat osztálya tanulójának.

Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.

Rendszeresen tájékozik osztálya tanulóinak versenyeredményeiről, a jelentős iskolán kívüli sikereiről. (országos, nemzetközi sikerek)

Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, kitüntetésére.

RÉSZLETES FELADATKÖR

Nevelés, egyéni fejlesztés:

- Alaposan és sokoldalúan megismeri az osztály tanulóit (személyiségjegyeket, családi-szociális körülmények, szülői elvárások, tanulói ambíciók). Feltérképezi az osztályközösség szociometriai jellemzőit, az osztályon belüli értékrendet.
- Nevelői munkáját, a tanulók egyéni, differenciált személyiségfejlesztését a pedagógiai program alapján, felső tagozaton az osztályfőnöki tanmenetben tervezi.
- Felső tagozaton az osztályfőnöki órákra alaposan felkészül, a tanulók érdeklődését, aktivitását figyelembe véve rugalmasan kezeli.
- Alkalmat teremt az osztályközösségben a demokratikus közéleti szereplés gyakorlására, törekszik a munkamegosztásra. Segíti a DÖK (diákönkormányzat) törekvését, képviselőt.
- Kialakítja a reális önértékelés igényét, az életkornak megfelelő szituációkkal önállóságra és öntevékenységre nevel. Felelősök (hetesek, ügyeletesek) megbízásával és számonkérésével biztosítja az osztályterem, a berendezési tárgyak megőrzését, a rendet, a tisztaságot.
- Gondoskodik a szociális segítségnyújtásról. Együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel. Segíti a személyre szabott és sikeres pályaválasztást, továbbtanulási lehetőségekről tájékoztat. (felső tagozaton)
- Önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a társadalmi elvárásokra.
- Felkészíti a tanulókat az intézmény hagyományos rendezvényeire, ünnepéyeire; segíti a különféle szabadidős programok, kirándulások, klubfoglalkozások szervezését és megvalósítását.
- Irányítja minden rendezvényen az udvarias és kulturált viselkedést;
- fegyelmezett munkát, a rend és tisztaság fenntartását, a környezet védelmét, a harmonikus társas kapcsolatokat.

Tanulmányi munka segítése:

- Szempontokat és tanácsokat ad a hatékony tanulási módszerek és a helyes időbeosztás (szellemi és fizikai tevékenység egyensúlya) elsajátításához.
- Szervezi és értékeli az osztályban a diákokkal együtt, a tanulmányi előmenetelt, a magatartást és szorgalmat.
- Segíti a folyamatos felzárkóztatást

- Támogatja a kiugró tehetségek szakköri, önképzőköri képzését az igényelt területen, biztosítja bemutatkozási lehetőségeit.
- Együttműködik az osztályban tanító pedagógusokkal, látogathatja osztálya tanítási óráit, foglalkozásait, az észrevételeket megbeszéli az érintett nevelőkkel.

Kapcsolattartás a szülőkkel:

- Összehangolja a család és az iskola nevelését, szükség szerint családlátogatásokat végez.
- A munkaterv szerint szülői értekezletet, fogadóórát tart. Megismerteti a pedagógiai programot, a házirendet, nevelési elképzeléseit, gondoskodik a szülői közösség aktivitásáról
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, az egyéni fejlesztésről, a dicséretekről és elmarasztalásokról.

Tanügyi feladatok:

- Képviseli osztálya érdekeit a nevelőtestület előtt, minősíti tanítványai magatartását és szorgalmát.
- Aktívan tevékenykedik az osztályfőnöki munkaközösségben, bemutató órát tarthat, felméréseket és elemzéseket végez.
- Ellenőrzi az érdemjegyek beírását és a szülői aláírást az ellenőrző könyvben, regisztráltatja és összesíti a tanulók hiányzásait, figyelemmel kíséri az igazolásokat, a mulasztások valós okait.
- Vezeti az osztálynapló haladási részét, elvégzi az osztályfőnöki adminisztrációs teendőket, felel az osztálynapló és a törzslapok, más nyilvántartások szabályszerű és naprakész vezetéséért, statisztikai adatokat szolgáltat.

4.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

4.6.1 A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az osztályfőnökök, a szaktanárok kiszűrnek a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat, megfelelő szakemberekhez, - pszichológus, pszichiáter, nevelési tanácsadó, családgondozó, családsegítő stb. – irányítják, s a tőlük kapott információ, fejlesztési javaslatok alapján foglalkoznak a tanulókkal csoportosan, illetve egyénileg. Folyamatosan kapcsolatot tartanak a családdal, a szülőkkel.

Mivel egyre több azoknak a tanulónak a száma, akik ehhez a csoporthoz tartoznak, előnyben részesítjük azokat a továbbképzési igényeket, amelyek segítséget adnak ehhez a munkához. Nevelési értekezleteken is foglalkozunk ezzel a témával.

Feladatunk az esélyegyenlőség biztosítása. Ehhez sokszínű tevékenységformákra van szükség: differenciálás, az alapozó időszak elnyújtása, a tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználat

4.6.2. Tehetséggondozás

Iskolánkban nagy gondot fordítunk arra, hogy minél hamarabb felismerjük a tehetséges, jó képességű gyerekeket. Ehhez megpróbálunk minél szélesebb körű lehetőséget biztosítani számukra elméleti és gyakorlati ismeretek terén egyaránt.

Tanítási órákon a jó képességű tanulókkal alsó tagozaton differenciáltan, egyénre szabott pedagógiai eljárásokkal és módszerekkel foglalkozunk. A felső tagozaton magyar nyelvtan, matematika és idegen nyelv tantárgyakból nívócsoportos oktatást szervezünk, ahol a hasonló képességű, tempójú tanulókkal hatékonyabb, gyorsabb fejlesztésre van lehetőség. Így lehetőség nyílik kiegészítő anyag elvégzésére, kutató-gyűjtő munkára.

A tehetséges tanulók számára **tanórán kívüli** tehetséggondozó foglalkozásokat indítunk: tantárgyi szakkörök, énekkar, rajz szakkör, barkács, környezetvédelem, számítástechnika, sport, helytörténet, bábozás.

Rendszeresen részt vesznek tanulóink szaktárgyi és egyéb versenyeken, melyre lehetőség szerint egyénileg, vagy kiscsoportokban készítjük fel őket.

Évek óta szerepelnek a mesemondó, szavalóversenyeken, mesevetélkedőn, szépkiejtési versenyen, Ney Dávid kórusversenyen, népdaléneklési versenyen, néptánc találkozón stb.

Iskolánk ünnepi műsorain szereplési lehetőséget kapnak (évnnyitó, évváró, karácsony, farsang, március 15. október 23.). A Kultúra Napján rendezett műsoron nemcsak társaik és nevelőik, hanem a szülők közössége előtt is bemutatathatják tudásukat, tehetségüket.

A rajzból tehetséges tanulók munkáit rendszeresen kiállítjuk iskolánkban, emellett évente több rajzpályázatra elküldjük munkáikat.

A sportban tehetséges tanulók számára külön foglalkozást szervezünk, és lehetőség szerint benevezünk minden városi, városkörnyéki sportversenyre.

A tehetséges, kimagasló eredményeket elérő tanulókat dicséretben, jutalomkirándulásban, tárgyjutalomban részesítjük, lehetőleg az osztály közössége, esetenként az egész iskola közössége előtt.

4.6.3. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

Fontos feladatunk, hogy minél hamarabb kiszűrjük azokat a tanulókat, akiknek tanulási problémáik vannak, egyúttal felismerjük, hogy milyen területen szorulnak segítségre.

A tanítási órán differenciáltan, lehetőleg egyéni bánásmóddal foglalkozunk ezekkel a tanulókkal. A tanulási kudarcnak kitett tanulók segítésére szolgál felső tagozaton a nívócsoportos oktatás, ahol kis létszámú csoportokat alakítunk ki, így több idő jut egy-egy gyerek fejlesztésére. Az idegen nyelvi órákat kiscsoportokban tartjuk, szükség esetén szakértői javaslatra felmentést adunk a tantárgy osztályozása alól. Ötödik osztálytól tartunk olyan órákat, ahol a helyes tanulási módszerekre tanítjuk meg a tanulókat. Korrepetálást, felzárkóztató órákat és szakköröket tartunk azokból a tantárgyakból, amelyekből a legnehezebben tudnak haladni.

A rászoruló tanulók számára korrepetálást, felzárkóztató- és fejlesztő foglalkozásokat szervezünk.

Tanulóink napközis és tanulószobai foglalkozásokon vehetnek részt.

A kulturális hátrányok leküzdése érdekében igyekszünk minél több tanulót hangversenyre, színházi előadásra eljuttatni, inspiráljuk őket arra, hogy az iskolai könyvtár rendszeres látogatói legyenek.

Rendszeres kapcsolatot tartunk a szülői házzal, közös nevelési eljárásokat próbálunk kialakítani. Szükség esetén a megfelelő szakemberhez irányítjuk őket.

A rászoruló tanulók részére egyéni fejlesztő foglalkozásokat tartunk, egyéni fejlesztési terv alapján.

Arra törekszünk, hogy minden tanulónál megtaláljuk azokat a területeket, ahol nekik is sikerélményük lehet.

A pedagógus továbbképzéseknél előnyben részesítjük azokat, akik ezen a területen akarnak további ismereteket szerezni.

Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

- *autizmussal élő gyermekek*: olyan pervazív (átható) fejlődési zavar, amelyben a három különböző területen jelenik meg minőségi károsodás: a kommunikáció, a szociális viselkedés és a rugalmas viselkedésszervezés területein. A szociális és kommunikációs készségek sérülése, valamint a tevékenységek megszervezésének nehézsége miatt a

világ kaotikus, átláthatatlan számukra. Ahhoz, hogy megteremtjük a biztonságos környezetet, átláthatóvá kell tennünk számukra a környezetet, amelyet a tér és idő szervezésével, vizuális segítségekkel érhetünk el. A fejlesztéshez, a hatékony eszközrendszer kialakításához autizmusban képzett szakember segítsége szükséges. Sikeres integráció egyik fontos feltétele a lehető legnagyobb fokú segítségnyújtás a tevékenységek térbeli és időbeli megszervezésében: a gyermek érhető információt kapjon arról, hogy mikor mit kell vagy lehet csinálni, hol történik az adott tevékenység, mennyi ideig tart, mi lesz a következő tevékenység, hogyan kell egy tevékenységet elkezdni, illetve befejezni. Szakszerű ellátásukhoz szükséges gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens jelenléte, illetve az osztályban tanító pedagógusok megfelelő felkészítése.

- *enyhén értelmi fogyatékos tanulók*: fejlődésük igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékossgal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki. A fejlesztéshez, rehabilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, az egyéni fejlesztő programok kimunkálásához, a tantárgyak fejlesztési feladatainak megvalósításához a szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanár együttműködése szükséges. Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is be kell vonni a fejlesztő munkába.
- *beszéd fogyatékos tanulók*: a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek az irányadóak, de azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama módosulhat.
 - *Énkép, önismeret*: a kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.
 - *Információs és kommunikációs kultúra*: informatikai eszközök segítő szerepe. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.
 - *Tanulás*: az informatikai eszközök tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazása, különösen az írás- és olvasási nehézséggel küzdő tanulók esetén
 - *Testi és lelki egészség*: a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy a maradandó tünetekkel később is együtt tudjon élni.
- A *részképeség-zavar* tüneteit mutató tanuló egyéni fejlesztése, külön oktatása intenzív terápiás céllal csak átmeneti formának tekinthető, amelynek célja, hogy a tanuló minél előbb visszakerüljön az őt integrálni képes környezetbe.
- A *pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott* tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.
 - *Egészséges énkép és önbizalom kialakítása*
 - *Kudarctűrő-képesség növelése*

- *Önállóságra nevelés*
- Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a *hiperaktivitás, a figyelemzavar*, indokoltá válhat a rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

- Fejlesztő programok

Gyógytestnevelés: Kiscsoportos foglalkozások, megfelelő eszközpark, változatos tornaszerek, fejlesztő játékok segítik a szakmai munkát.

Logopédia: A beszéd és a kommunikáció fejlesztése minden, a tanulóinkkal kapcsolatba kerülő felnőtt feladata. Speciális, logopédiai terápiát igénylő gyerekek terápiáját logopédus végzi.

Számítógépes egyéni fejlesztés: Közvetlenül motiválja a gyereket, aki játéknak éli meg a feladatokat. A hibák nyom nélkül eltüntethetőek, így mentesülünk a kudarcélménytől. Előnye még az egyéni tempó szerinti haladás lehetősége is. Javítja a hosszú távú memóriát és a kézügyességet. Fejleszti a problémamegoldó képességeket, térbeli és logikai képességeket is mutat. A kommunikáció fejlesztésére is kiváló eszköz. A kép és szóképegvezető feladatok hasznosak különösen a szimbólumzavarral küszködő gyerekeinknél.

- Egyéb fejlesztő terápiák

A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkózását segítő programon belül különös hangsúlyt kap nálunk az autista gyermekek fejlesztése

A fejlesztés alapvető feltételei:

- a tárgyi és személyi-szakmai feltételek megteremtése
- speciális taneszközök biztosítása
- megfelelő szakmai háttér: az iskola tanulói és a szülők körében felvilágosító, preventív munka, hogy megfelelően elfogadóak legyenek sajátos nevelési igényű gyerekekkel, és minél sikeresebb legyen az autizmussal élő gyerekek befogadása a többségi iskolába.
- a tantestület pozitív, befogadó attitűddel való felkészülése a feladatra: különösen nagy feladat hárul azokra a pedagógusokra, akik osztályukban felvállalják az autista gyermekek befogadását, de az intézmény valamennyi dolgozójának tájékozottnak kell lennie a témában, hogy a gyermekek integrációját - akár egy folyosói találkozás alkalmával is - segíthessék
- az autizmus területén jártas szakember: az autizmussal élő gyerekek képességkultúrája nagyon változatos, minden gyermekhez más kulcs vezet, ezt a kulcsot megtalálni csak megfelelő szakember segítségével lehet.
- az autizmussal élő gyermekek oktatásában részt vevő szakemberek együttműködése, állandó vélemény cseréje, kommunikációja

- Az autizmussal élő gyermek tanulási és gondolkodásmódja élesen különbözik a típusos gyermekétől, a velük történő foglalkozás a szokásostól eltérő, és csak az autizmus természetének megértésén alapuló intuícióval lehetséges.

Az érintett tanulók terhelése kétszeres, mert a tananyag mellett meg kell tanulniuk a szociális interakciókban való részvétel módjait.

Különösen hangsúlyos *fejlesztendő tartalmak*:

- Viselkedési szabályok, minták
- Énkép, önismeret
- Érzelmek kifejezése
- Önkontroll
- Az emberi kapcsolatok rendszere
- Mások tulajdonságai, tevékenységi körei, érzelmi reakciók felismerése
- Az érdeklődésnek, életkornak megfelelő örömteli szabadidős készségek

A felsorolt tartalmak oktatásához autizmus specifikus pedagógiai módszerek állnak rendelkezésre.

Az integráció lehet részleges, teljes, szociális a gyermek specifikus állapotától függően. A mi intézményünkben mindhárom integrációs formát alkalmazzuk.

Szenzomotoros fejlesztő foglalkozások

- babzsákos foglalkozás
- tervezett és irányított társasjáték,
- kézimunka, barkácsolás

A gyermekek oktatása-nevelése személyre szabottan, a spektrumzavar mélységétől, jellegétől függően *egyéni fejlesztési terv és protokoll* szerint történik, ezért egyénenként teljesen különböző a haladás üteme is:

- Az idő, a tanítási helyzetek, tevékenységek pontos, gondos, gyermek által átlátható strukturálása (strukturálatlan idő minimalizálása), vizuális információ kiegészítése és külső szervezés támogatása.
- Speciális, egyéni motivációs rendszer kialakítása.
- A speciális környezetben belül és a személyek között olyan kommunikációs rendszer kialakítása, amely igazodik a gyermek mentális korához, beszédértésének szintjéhez.
- A csoportba való beillesztést és a taníthatóságot akadályozó viselkedésproblémák kezelésében alapvető a viselkedés- és kognitív terápiák alkalmazása, illetve a megelőzést szolgáló stratégiák alkalmazása.
- A fejlesztő tevékenység lényeges mozzanata az ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata és fenntartása.

- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség gyakorlati alkalmazhatósága.
- A tanulók túlterhelésének megakadályozása felesleges információk elkerülésével
- A viselkedés-terápiás, fejlesztési és tanítási célokat a fenti szempontok alapján hierarchikusan kell értelmezni és fontossági sorrend szerint kell a fejlesztési tervekbe iktatni.

4.6.4 Szociálisan hátrányos tanulókat segítő tevékenységek

Feladatunk, hogy megtaláljuk azokat a módszereket, eszközöket, amelyek segítségével csökkenthetünk, enyhíthetünk tanulóink szociális helyzetéből adódó hátrányain. Segítséget adhatunk az ebből adódó problémák leküzdéséhez. Természetesen ez csak a nevelőtestület, az érintett szülők, gyermekek, a gyermekvédelemben érintett szervezetek közös összefogásával valósulhat meg.

Az osztályban tanító nevelők figyeljenek fel a tanulók tanulmányi munkájában, magatartásában, megjelenésében bekövetkező változásokra, észrevételeiket jelezzék az osztályfőnöknek.

Valamennyi osztályfőnök feladata, hogy megismerje az osztályában tanuló diákok szociális helyzetét, annak alakulását folyamatosan figyelemmel kísérje, szükség esetén tájékoztassa a gyermekvédelemben érintett szervezetet.

A szociális problémák enyhítéséhez iskolánkban a következő módon járulunk hozzá:

- Napközis csoportok, ill. tanulószoba szervezése.
- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó csoportok szervezése.
- Szülők tájékoztatása a szülői értekezleteken, fogadóórákon a térítési kedvezmények, egyéb szociális juttatások igénybevételének lehetőségeiről.
- Kapcsolattartás a szakszolgáltatást végző intézményekkel, szervezetekkel.
- Pályaválasztás segítése.
- Egészséges életmódra nevelési, drog és bűnmegelőzési programok szervezése.
- Szabadidős programok szervezése.
- Táboroztatás segítése.

4.7. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézményi partnerek együttműködésének formái, módjai

4.7.1 Együttműködés a szülőkkel

Fontos feladatunk, hogy a szülőket megnyerjük iskolánk pedagógiai elveinek, új módszereinek elfogadására, az együttműködés növelése érdekében. Ehhez gondoskodnunk kell a folyamatos kapcsolattartásról, és nyilvánosságot kell biztosítanunk ahhoz, hogy munkánkat, módszereinket megismerhessék.

1. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a tanítók és a szaktanárok folyamatosan szóban, ill. a tájékoztató füzetben keresztül írásban tájékoztatják.
2. Az intézményben működik szülői munkaközösség, mely képviselői úton választott szülői szervezet, a tanulók szüleinek több mint 50%-a választotta meg, tehát jogosult eljárni valamennyi szülő képviselőjében az intézmény egészét érintő ügyekben. A szervezet elnöke közvetlen kapcsolatot tart az intézményvezetővel és tanév végén beszámol a nevelőtestületnek a tevékenységükről.

A szülőket, a szülői munkaközösség választmányi ülésén az iskola életének egészéről évente legalább egy alkalommal - a munkatervben rögzített időpontban - az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, tagiskola vezetők és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A szülői munkaközösség képviselői állandó meghívott vendégei a tanévnyitó, a félévi és a tanév végi értékelő értekezletnek.

Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein adnak tájékoztatást.

3. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi kapcsolattartási formák szolgálnak:
 - a) *Családlátogatás:* Első osztály illetve új osztályfőnök esetében, ha valahol probléma van.
Feladata: a gyermek családi hátterének, körülményeinek megismerése, ill. tanácsadás a gyermek optimális fejlesztése érdekében
 - b) *Szülői értekezlet:* tanévenként legalább 2 alkalommal.
Feladata: a szülők és a pedagógusok együttműködésének kialakítása, a szülők tájékoztatása:

Várkerteri Általános Iskola Pedagógiai Programja

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
 - az országos és helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól
 - a helyi tanterv követelményeiről
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról
 - a gyermekek tanulmányi munkájáról, magatartásáról
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
 - az iskola- és osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
 - a szülők kéréseinek, véleményeinek, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetői felé
 - nevelési problémák megbeszélése, közös megoldás keresése
- c) *Fogadóóra*: tanévenként legalább 5 alkalommal.

Feladata: a szülők és a pedagógusok személyes találkozása - ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal - otthoni tanulás, a szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.

A tanulmányaiban jelentősen visszaesett tanulók esetében az osztályfőnök vagy a szaktanár írásban is behívja a szülőket a fogadóórákra. Ha a gondviselő a jelölt időben nem tud megjelenni, telefonon vagy írásban kérhet időpontot az érintett nevelőtől.

A decemberi és a májusi fogadóóra előtt a szaktanár az ellenőrzőben értesíti a szülőt arról, ha a tanuló bukásra áll.

d) *Nyílt tanítási nap vagy óra*

Feladata: a szülő nyerjen betekintést az iskola mindennapjaiba, az ott folyó nevelő és oktató tevékenységébe, ismerje meg a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke iskolai életéről.

e) *Írásbeli tájékoztató*

Feladata: a szülők rendszeresen tájékoztatást kapnak a gyerekek tanulásával vagy magatartásával összefüggő eseményekről, ill. a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról vagy egyéb tudnivalókról. A pedagógusok minden értékelő érdemjegyet és írásos bejegyzést az osztálynaplóba és a tájékoztató füzetbe is bevezetnek. A szóbeli felelet eredményét aznap, az írásbeli számonkérést pedig a dolgozat kiadásakor. Ezeket a bejegyzéseket az osztályfőnök rendszeresen ellenőrzi.

Az elsős tanító novemberben írásos tájékoztatást ad a tanuló beilleszkedéséről, előmeneteléről.

4. A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt napok időpontját az iskolai munkaterv tanévenként határozza meg. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik útján közölhetik az iskola vezetőivel, nevelőtestületével.
5. *Iskolánkban hagyományosan számítunk a szülők aktív részvételére az alábbiakban:*
 - gyermekrendezvények szervezése, bonyolítása
 - szülők-nevelők báljának szervezése
 - szülői kíséret kirándulásokon, túrákon, úszásoktatáson
 - szülői közreműködés osztályfőnöki órákon, egyéb foglalkozásokon
 - az iskolai alapítvány támogatása
 - ovi sulis leendő elsőseink és szüleik számára az iskola megismerésére
6. Azoknak a szülőknek, akik kiemelkedő munkát végeztek az iskolánkba járó gyermekekért, hagyományosan emléklappal vagy könyvajándékkal mondunk köszönetet a tanévzáró ünnepélyen.
7. Együttműködve a város középfokú intézményeivel a 7.- 8. osztályos tanulók és szüleik számára pályaválasztási tájékoztatót szervezünk.
8. Kulturális bemutatót tartunk a szülők számára. Lehetőséget biztosítunk, hogy a sport területén is gyermek – szülő közös programot találjon, ennek érdekében sport napot szervezünk.

4.7.2 Együttműködés a tanulókkal

A tanulói érdekek képviseletére a tanulóközösség diákönkormányzatot hoz létre. A diákönkormányzat munkáját az intézményvezető által megbízott nagykorú személy segíti.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat vezetője és az osztályfőnökök, szaktanárok tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőivel, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a szülői munkaközösséggel.

4.7.3. Együttműködés az intézmény partnereivel

- köznevelési intézményekkel:

Óvodákkal

Általános Iskolákkal

Középiskolákkal

Zeneiskolával

- nem köznevelési intézményekkel:

Veszprémi Tankerületi Központ

Polgármesteri Hivatal

Veszprém Megyei Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

Térségi Népjóléti és Gondozási Központ Várpalota

Gál Gyula Városi Sportcsarnok

Thuri-Vár Nonprofit Kft.

Krúdy Gyula Városi Könyvtár

Rendőrkapitányság

Drogambulancia

Történelmi egyházak

Alapítványok és civil szervezetek

Referencia-intézményként szakmai kapcsolatot alakítunk ki a kidolgozott jó gyakorlatokat átvevő oktatási intézményekkel.

A kapcsolattartás formája: személyes beszélgetés, megbeszélés, telefonos kapcsolattartás, levél ill. e-mail.

4.8 A tanulók részvétele az intézményi döntési folyamatban

A diákok érdekeit a diáktanács vezetői és az ezt segítő tanár képviseli. A nevelőtestület jóváhagyja a **diákönkormányzat** szervezeti és működési szabályzatát, maximálisan figyelembe véve a megfogalmazott igényeket, a diákok érdekeit, jogait és kötelességeit szem előtt tartva.

A tanulói érdekek képviselőjére a tanulóközösség diákönkormányzatot hoz létre. A diákönkormányzat munkáját az intézményvezető által megbízott nagykorú személy segíti.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetőivel, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a szülői munkaközösséggel.

Iskolánkban a tanulók érdekképviselői szerve a Diákönkormányzat.

A Diákönkormányzat joggyakorlása szempontjából az iskola tanulólétszámának 50%-át meghaladó közösség minősül „nagyobb közösségnek”. Iskolánk

Diákönkormányzata jogainak gyakorlása során az iskola igazgatójával illetve a tagintézmény vezetőikkel tart kapcsolatot.

Döntési joga van tanévenként egy tanítás nélküli munkanap programjának kialakításában. Véleményezési joga van nagyobb tanulói közösségeket érintő döntések meghozatalában.

A tanulócsoporthoz, osztályok, diákkörök saját életük szabályozására – az Iskola Háziarendje szellemében – külön osztálytörvényeket állíthat össze.

Tanulóközösségeinknek joguk van az iskolai életet érintő bármilyen kérdésben a szervezett véleménynyilvánításra. A szervezett véleménynyilvánítást kezdeményezheti az iskola igazgatója, az osztályfőnök és a szaktanárok, a Diákönkormányzat, egy osztály képviselője, a tanulók nagyobb közössége. A szervezett véleménynyilvánítást kezdeményezőnek a véleménynyilvánítás tartalmát, keretét, helyszínét, időpontját egyeztetni kell az iskola igazgatójával és az érdekelt felekkel.

A Diákönkormányzatot az intézmény igazgatója által 5 évre megbízott pedagógus vezeti.

4.9 A tanulmányok alatti vizsgák

Az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozóvizsga,
- különbözeti vizsga,
- javítóvizsga.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni
- a pedagógiai programban meghatározottnál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény helyi tantervében meghatározott elvárt fejlesztési eredményeivel.

Az értékelés rendje

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján a következőként határozandó meg:

0%-29%	elégtelen
30%-49%	elégséges
50%-74%	közepes
75%-89%	jó
90%-100%	jeles

A vizsgáztatás írásban történik, szükség esetén szóbeli kiegészítés történhet.

4.10. Az intézménybe való felvétel és az átvétel szabályai

Az iskolai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik.

Elsősorban az iskola kijelölt körzetébe tartozó tanulókat vesszük fel, szabad férőhely esetén a város egész területéről. A felvételtől, átvételtől az intézmény vezetője dönt.

Ha az iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben részesíti a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.

Első évfolyamba lépés feltétele:

- megfelelő életkor elérése
- az óvoda vagy az EPSZSZ szakvéleménye
- jegyzői intézkedés esetén a Veszprém Megyei Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Egységes Pedagógia Rehabilitációs Bizottsággal történő külön egyeztetés alapján

- a szülő igénye

4.11. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok

Minden tanév első óráján, osztályfőnöki órákon a „Ne árts!” alapelv szem előtt tartásával a korosztálynak megfelelően történik a baleset-megelőzés és az elsősegélynyújtás megtanítása.

Hangsúlyozni kell minden korosztálynál a saját testi épségük megóvásának fontosságát. Fel kell hívni a tanulók figyelmét az iskolai baleseti veszélyforrásokra, azok megelőzésének módjára.

- Az elsajátítandó ismeretek témakörei:

háztartási balesetek (áram, mint lehetséges veszélyforrás, forrázás, leesés, vágott sérülések),

veszélyes és veszélytelen helyzetek, betegápolás, fertőző betegségek megelőzése, segítségkérés formái, házipatika, elsősegélynyújtás alapjai a gyakorlatban (vérzés típusok és ellátásuk, égési, napégési sérülések és ellátásuk, szúrt, vágott, harapott sérülések, törés, rándulás, ficam, fulladás), közlekedési balesetek, baleseti helyszín, újraélesztés, mit kell és mit szabad tenni?

- 6. évfolyamon egészségtan keretében kapnak a diákok részletesebb ismereteket ezen a területen
- Szakember (védőnő) bevonásával háromévenként a felnőttek is részesülnek ilyen jellegű oktatásban.

5. SZOLGÁLTATÁSOK

5.1. A kötelező tanulási időn túl igénybe vehető iskolai szolgáltatások

Térítésmentes:

- lehetőségeinkhez képest minél több szakkör, melyeket a tanulók és szülők igényeinek figyelembevételével, illetve a felzárkóztatást, tehetséggondozást szem előtt tartva szervezünk
- ingyenes az iskolai könyvtár használata minden tanulónak
- a tanulmányi és egyéb versenyekre, szereplésekre való felkészítés
- konzultáció tanulási problémákról
- reggeli ügyelet
- napközis felügyelet
- tanulószoba
- szakkörök, sportkör

Amennyiben az iskola anyagi lehetőségei szűkebbé válnak, a szakköröket és a versenyeztetést csak térítés ellenében tudjuk biztosítani.

Térítéses (szülői beleegyezés alapján):

- úszás, korcsolyázás, hangverseny, színház és mozi látogatás
- táborok: sítábor, erdei iskola, nyelvi tábor, nyári táborok, Erzsébet tábor

5.2. Szociális szolgáltatások

- ingyenes tankönyv biztosítása a törvényben előírtak szerint
- kedvezményes étkezések

támogatás igényelhető a hatályos jogszabályok alapján

- tanulói felügyelet

Napközi 1/2 7-től (kérés alapján 6 órától) 16.30 óráig vehető igénybe.

- Egészségügyi vizsgálatok megszervezése.

HELYI TANTERVEK

6. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

6.1. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanulók magasabb évfolyamba lépéséről minden esetben az iskola tantestülete dönt.

Magasabb évfolyamba léphet a tanuló,

- ha a tantárgyi követelményeket a tanév során sikeresen teljesítette
- sikeres javítóvizsgát tett

6.2. Ellenőrzés, értékelés

6.2.1. A tanulók ellenőrzésének, értékelésének alapelvei

Az ellenőrzés, számonkérés szempontjai:

- a tantervi követelményeknek való megfelelés
- folyamatos, rendszeres legyen
- differenciált, személyre szóló, ösztönző hatású legyen
- ügyelni kell a szóbeliség és írásbeliség megfelelő arányára
- a számonkérést minden esetben kövesse értékelés
- a tanuló egy tanítási napon legfeljebb két tantárgyból írjon témazáró dolgozatot
- tárja fel a mutatkozó hiányosságokat, irányuljon a fejlesztésre
- legyen *folyamatos* visszajelzés a tanuló, a pedagógus és a szülő számára a tantárgyi követelmények teljesítéséről, a gyermek magatartásáról, szorgalmáról

A minősítést elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanuló teljesítménye hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez.

Lehetőség szerint figyelembe vesszük, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak (fejlődtek-e vagy hanyatlottak) az előző értékelés óta.

Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli feladata, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrizzük.

Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A tanév során a tanulónak megfelelő számú érdemjegyet kell szereznie. Heti 1 óras tantárgynál félévente minimum 3, 2 óras tárgynál minimum 4, heti 3 vagy ennél több óras tárgynál félévente minimum 5 érdemjegyet kell szerezni! A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti az értesítőkönyvön keresztül. Az

értesítőkönyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Bukásra álló, gyengén teljesítő tanuló szüleit legkésőbb december elején illetve április közepén értesíteni kell.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítményt - pontozás érdemjegyekre történő átváltását - a munkaközösségek által meghatározott arányok alapján végzik.

A sajátos nevelési igényű (SNI, BTM) tanulók fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján történik. Esetükben a beszámoltatás és értékelés speciális szabályok szerint történhet.

Az autizmussal élő gyermekek értékelése, minősítésük lehetséges formái:

Szöveges értékelés

- sokat fejlődött
- fejlődött
- részterületen fejlődött
- változott
- hanyatlott

Numerikus értékelés

Azonos a többségi társaikéval

Az értékelés értékelőlap segítségével, szövegesen történik minden félév és tanév végén.

Az év végi értékelést a bizonyítvány és az annak mellékletét képező szöveges értékelőlap együtt tartalmazza. A numerikus értékeléssel és minősítéssel egyénre szabottan és tantárgy-specifikusan ismertetjük meg a tanulókat. ***Az autizmussal élő tanulók a magatartás és szorgalom osztályozása alól a fejlődészavar specifikumára (szociális beilleszkedési zavarok) való tekintettel felmentést kaphatnak.***

A tanulók teljesítményét, előmenetelét a tanítási év közben szóbeli vagy írásbeli szöveges értékeléssel, illetve 5 fokozatú érdemjeggyel értékeljük, félévkor és év végén osztályzattal minősítjük. Az érdemjegyek megkülönböztetése céljából a naplóban egységes színnel jelöljük az osztályzatban különböző súllyal szereplő érdemjegyeket.

piros - témazáró (átlagszámításkor két jegynek számít)

kék - felelet, gyakorlat, rajz, egyéb produktum

zöld - gyűjtőmunka, verseny, szereplés, kiselőadás, órai munka, felszerelés és házi feladat hiánya

(A zöld jegy értékben egyenértékű a kék jeggyel)

A témazárók értékelése a következő százalékok alapján történik:

100% -91%=5

90% -81%=4

80% -61%=3

60% -41%=2

40% -0%=1

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5)

jó (4)

közepes (3)

elégséges (2)

elégtelen (1)

Dicséretet kaphat egy tantárgyból az a tanuló, aki kiemelkedő tanulmányi teljesítményt nyújt és érdemjegyei között, az adott tantárgyból legfeljebb 2 db jó (4-es érdemjegy) osztályzata van.

Az etika/hit- és erkölcsstan értékelése az alsó tagozatban a tanév során szövegesen történik, félévkor és tanév végén pedig a következő értékelést kaphatják a tanulók: kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített; gyengén teljesített. Felső tagozaton osztályzattal minősítjük.

Az idegen nyelv és az informatika értékelése 3. évfolyamban szövegesen történik (kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, gyengén teljesített), a 4. évfolyamtól osztályzattal minősítjük.

A tantárgyakba beépített modulok értékelése az adott tantárgy keretén belül történik és beleszámít a tantárgy osztályzatába.

Félévi és év végi értékeléskor a tanulók érdemjegyeik átlaga alapján kapják az osztályzatot.

Az értékelés funkciói szerint lehet:

- diagnosztizáló
- formatív vagy segítő
- leíró, minősítő
- szummatív

Az értékelés formái:

- írásbeli
- szóbeli

Mérési rendszerünk

Az országosan előírt kötelező méréseket elvégezzük.

A tanév-előkészítő értekezleten meghatározzuk, az éves munkatervben rögzítjük az adott évben évfolyamonként elvégzendő egyéb méréseket.

6.2.2. A tanulók számonkérésének tartalmi és formai követelményei

Várkeri Általános Iskola Pedagógiai Programja

A tanulmányi előmenetel értékelésének szinterei, ütemezése, dokumentálása					
Kit?	Mit?	Ki?	Mikor?	Milyen formában?	Dokumentálás
1-8. évfolyam tanulóit évközben	Tanulmányi előmenetelt a szaktárgyi követelmények alapján, kötelező tárgyaknál	Az osztályban tanítók, szaktanárok	Folyamatosan	1. évfolyam: szóban és szimbolikus jelek alkalmazásával 2-8. évfolyam: osztályzattal is	Tf., N.
1. évfolyam tanulóit			Félév végén, tanév végén	év végén: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, felzárkóztatásra szorul. félév záraskor szöveges értékelés, szempontrendszer alapján	Félévkor: N., Tf. Év végén: N., B mellékletként, Tl.
2. évfolyam tanulóit			Félévkor	kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, felzárkóztatásra szorul. Szöveges értékelés: szempontrendszer alapján	Tf, N
3-8. évfolyam tanulóit			Félév végén	Osztályzattal	Tf., N.
2-8. évfolyam tanulóit			Tanév végén	Kitűnő, jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen minősítéssel	Tl., N., B.
1-8. évfolyam tanulóit			Választható tantárgyak, modulok	Szaktanár	Folyamatosan
	Félév végén	Osztályzattal, illetve szövegesen (kiválóan teljesítette, jól teljesítette, teljesítette)			Tf., N.
	Tanév végén	Osztályzattal, illetve szövegesen (kiválóan teljesítette, jól teljesítette, teljesítette)			Tl., N., B

Várkeri Általános Iskola Pedagógiai Programja

Javítóvizgára, osztályozóvizgára kötelezett tanulókat	Tanulmányi előremenetel a szaktárgyi követelmények alapján	Vizsgabizottság	Évente meghatározott időpontban	Osztályzattal	Tl., N., B., Javító vizsga jegyzőkönyv
---	--	-----------------	---------------------------------	---------------	--

AMENNYIBEN AZ ISKOLA INDOKOLTNAK LÁTJA, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERÉT KIEGÉSZÍTHETI MÁS ÉRTÉKELÉSI FORMÁVAL IS

6.2.3. Magatartás, szorgalom, jutalmazás, elmarasztalás

A magatartás értékelése

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazunk, az alsó tagozaton szöveges értékelést is használunk.

A félévi értesítőben (ellenőrzőben) érdemjegyet, az év végi bizonyítványban szöveges értékelést írunk (példás, jó, változó, rossz).

A tanuló magatartását az osztályfőnök legalább minden második hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

- Az iskolában a **magatartás értékelésének és minősítésének követelményei általában a következők:**

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- a tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik
- kötelességtudó, feladatait teljesíti
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti
- tiszteletudó
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik
- az osztály- és az iskolaközösség életében aktívan részt vesz
- óvja és védi az iskola felszereléseit, a környezetet
- nem kapott írásbeli figyelmeztetést

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja
- a tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti
- feladatokat önként nem vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti
- az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- nem kapott írásbeli intőt vagy megrovást

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be

- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- feladatait nem teljesíti minden esetben
- időnként társaival, illetve a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- igazolatlanul mulaszt
- igazgatói figyelmeztetésben részesült, de egyedi elbírálás alapján kaphat változót

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- az iskolai nevelést, oktatást akadályozza, akinek viselkedése romboló hatású,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt (Amennyiben a nevelőtestület véleménye alapján az igazolatlan mulasztás nem róható fel a tanulónak, magatartásának értékelésekor jobb minősítést is adhat a rossz (2) értékelésnél.)
- igazgatói figyelmeztetésben vagy magasabb fokú büntetésben részesült

Igazgatói figyelmeztetés után az osztályfőnöki munkaközösség dönti el, hogy további vétség esetén milyen fokú elmarasztalás következzen.

A szorgalom értékelése

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazunk. /Félévi értesítésben érdemjegyet írunk, az év végi bizonyítványba szöveges értékelés kerül (példás, jó, változó, hanyag).

A tanuló szorgalmát az osztályfőnök *legalább* minden 2. hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a **szorgalom értékelésének és minősítésének** követelményei *általában* a következők:

Példás (5) az a tanuló aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi
- *pontosan, megbízhatóan végzi munkáját*
- a tanórákon kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz

- a taneszközeit a tanítási órákra mindig elhozza, és ezek tiszták, rendesek.

Jó (4) az a tanuló,

aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkoztatásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti

akinek:

- taneszközei tiszták, rendezettek

Változó (3) az a tanuló,

akinek:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik

aki:

- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik
- félévi vagy év végi osztályzata gyenge képessége vagy számára fel nem róható ok miatt legfeljebb egy tantárgyból elégtelen

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- rendetlen, taneszközei, felszerelése rendszeresen hiányos,
- a tanulásához nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül

- félévi vagy év végi osztályzata jó vagy közepes képessége ellenére is egy vagy több tantárgyból elégtelen

Jutalmazás

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális, stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy pályázati anyagot készít,
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái:

Az iskolában **tanév közben** elismerésként a következő dicsérek adhatók:

szaktanári dicséret, DÖK vezetői dicséret,

napközis nevelői dicséret,

osztályfőnöki dicséret,

igazgatói dicséret,

nevelőtestületi dicséret

(Igazgatói és nevelőtestületi dicséret három előző fokozatú dicséret után következő fokozatként is járhat)

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a **tanév végén**:

szaktárgyi teljesítményért,

példamutató magatartásért,

kiemelkedő szorgalomért,

példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

Várkeri Általános Iskola Pedagógiai Programja

- Az egyes tanévek végén kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak
- A nyolc éven át példás magatartású, kitűnő vagy jeles eredményt elért tanuló, aki több éven át kimagasló eredménnyel képviselte iskolánkat, emlékplakettet, oklevelet és könyvjutalmat kaphat, amelyeket a ballagási/tanévzáró ünnepségen az iskola közössége előtt vehet át.

Az emlékplakett odaítéléséről a tantestület dönt.

- Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, - az első három helyezett oklevelet kap, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülhetnek.
- Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki, szaktanári vagy igazgatói dicséretben részesülnek a verseny nehézségi fokának és az elért eredménynek megfelelően.
- A diákönkormányzat, és az iskolai alapítvány – ha az anyagi fedezet biztosított – kirándulással jutalmazza azokat a tanulókat, akik legalább jó magaviseletűek, és a tanév során eredményesen képviselték iskolánkat. *A sportban kiemelkedő teljesítményt elért tanulók jutalmazását a tantestület egyénenként bírálja el.*
- A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Elmarasztalások

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a házirend előírásait megszegi,
- önhibájából igazolatlanul mulaszt,
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,

- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- igazgatói megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi intés,
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

7. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI

Az otthoni feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy egy átlagos képességű tanuló képes legyen megfelelni az iskolai elvárásoknak oly módon, hogy két tanítási nap között pihenésre és kikapcsolódásra is legyen módja. A tananyag feldolgozásának, az ismeretek gyarapításának, a készségek gyakorlásának alapvető terepe az otthoni munka. E pedagógiai tevékenység a tanórán megadott házi feladatok önállóan történő elkészítése révén valósul meg.

A házi feladat formáját tekintve lehet:

- szóbeli
- írásbeli tevékenységet igénylő
- egyéb produktum
- gyűjtőmunka

Időtávot tekintve:

- tanóráról-tanórára
- hosszabb időtávra kijelölt feladat

Jellegét tekintve:

- kötelezően előírt
- szorgalmi feladat

A házi feladatok kiadásának elvei:

- A házi feladat alapvetően a tanórán elsajátított tudásanyag rögzítését, elmélyítését, gyakorlását szolgálja.
- A hosszabb időtávra kijelölt feladatok is vegyék figyelembe a tanulók napi terhelésének mértékét, a feladatok kiadásánál a beadási határidő kerüljön írásban rögzítésre
- Az írásbeli házi feladat minősége, illetve elkészítésének sorozatos elmulasztása szaktárgyi érdemjeggyel is értékelhető. A felszerelés hiánya annak mértékében von maga után büntetést, amennyire az befolyásolja a munkavégzést.

8. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

A tanulók fizikai állapotát évente, a tanév rendjében meghatározottak szerint mérjük, a NETFITT mérési rendszer segítségével az 5-8. évfolyamon.

9. A TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK SZEMPONTJAI

Az oktatómunkát elősegítő tankönyvek, segédletek és taneszközök kiválasztásáról a tankönyvrendelések időpontjáig, a szülői munkaközösség véleményének meghallgatásával, az adott szakmai munkaközösség, vagy a tantestület véleménye alapján az osztálytanító, a szaktanár dönt.

A kiválasztás elvei:

- A kiválasztott tankönyvek, segédletek, taneszközök illeszkedjenek tantervünkhöz, hatékonyan segítsék a tanítás- tanulás folyamatát.
- feleljenek meg a kerettantervi követelményeknek
- a tankönyvek, munkafüzetek, segédanyagok szövegezése, képanyaga, feladatok típusai feleljenek meg a tanulók életkori sajátosságainak
- adjon lehetőséget a tanulók differenciált foglalkoztatására
- az egyes évfolyamok tankönyvei, tankönyvcsaládjai egymás anyagára épüljenek
- feleljen meg a kompetencia alapú oktatás akkreditációs követelményeinek
- a taneszközök alkalmasak legyenek a tartós igénybevételre
- Beszerzésük a tanulók és szüleik számára ne okozzon megoldhatatlan anyagi terhet.

Azoknak a tanulóknak, akik ingyen tankönyvi ellátásra jogosultak, az iskola könyvtárából biztosítunk kölcsönzési lehetőséget.

10. VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK, CSOPORTBONTÁSOK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

Hagyományaink szerint a következő foglalkozásokból lehet választani:

Rajz szakkör

Énekkar

Sportfoglalkozások

Néptánc

Logikai készségfejlesztő

Helytörténet

Vöröskereszt

Turisztika

Népdaléneklés

Számítástechnika

Szavalókör

Barkács

Környezetvédelem

Báb szakkör

Dramatizált játékok (idegen nyelven is)

Kézműves foglalkozások

Színjátszókör

Idegen nyelv

A ténylegesen induló foglalkozásokat minden tanévben az éves Munkatervben rögzítjük.

Az indítás szempontjai:

- ❖ szülői és tanulói igények
- ❖ megfelelő létszámú jelentkezés
- ❖ a tehetséggondozás és felzárkóztatás segítése
- ❖ megfelelő képzettségű szakember álljon rendelkezésre
- ❖ érvényesüljön az egyenletes terhelés elve

Csoportbontásokat lehetőség szerint a magas létszámú osztályoknál, csoportoknál és a nívócsoportok kialakításánál alkalmazunk.

11. EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEINK

- Alakuljon ki a tanulóknak a helyes szokások, napirend kialakításának igénye (személyi higiéné, tisztaság, munka és pihenés helyes aránya, megfelelő öltözködés)
- Legyen fontos tanulóink számára a korszerű, egészséges táplálkozás
- Egészségmegőrző mozgás, sportolás, helyes testtartás kialakítása
- A lelki folyamatok kóros elváltozásának megelőzése
- Betegápolással, elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek elsajátítása
- Balesetvédelem oktatásának fontossága

12. KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEINK

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink.

Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését
- a rendszerszemléletet
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését
- az egészséges életmód igényét, és elsajátítani az ehhez vezető technikákat, módszereket.

Kiemelten fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, a környezet – és természet szeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk.

A 90-es évek közepe óta ezért tudatosan foglalkozunk a környezeti neveléssel. Elyertük az örökös ÖKO iskola címet.

A környezeti nevelés szinterei:

- tanítási órák, kihelyezett tanítási órák

- tanórán kívüli tevékenységek
 - napközis tevékenység
 - zöld szakkörök
 - természetkutató tábor
 - kirándulások, tanulmányi kirándulások, túrák
 - erdei iskola
 - jeles napok megünneplése
 - vetélkedők, környezeti nevelési akciók, pályázatok
 - iskolakert, iskolaudvar
 - tantermek tisztasága, rendje

13. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Intézményünkben fontos feladatnak tartjuk, hogy biztosítsuk a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Ezen belül alapvető, hogy az intézmény biztosítsa a szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést, helyezzen hangsúlyt az esélyteremtésre, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálására.

Mindezek biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani az esélyegyenlőség biztosítására a beiratkozásnál, felvételnél, az oktató- nevelő munka során, a gyerekek egyéni fejlesztésében, az értékelés gyakorlatában, a tanulói előmenetelben, a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában, a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében, a továbbtanulásban, pályaorientációban, a humán erőforrás fejlesztésben, a pedagógusok szakmai továbbképzésében, valamint a szülővel való kapcsolattartásban.

Részletes akcióterv megtalálható az intézmény Esélyegyenlőségi programjában.

14. Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása

Sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók számára egyéni előrehaladású képzés, integrált iskolai fejlesztő nevelés-oktatás biztosítunk az

illetékes szakértői bizottság által meghatározottak szerint. Az integráció, mint pedagógiai feladat azt jelenti, hogy az iskola megkísérli a gyermekek együttes nevelését – oktatását, azonban megszokott oktatási gyakorlatán nem vagy kevéssé változtat.

A fejlesztő foglalkozások szakirányú végzettségű gyógypedagógus vezetésével, speciális tanterv, tankönyv, valamint eszközök biztosításával valósulnak meg.

Kiemelt feladataink - Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

Általános jellemzők

Az autizmuspektrum zavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az iskoláskor eléréséig – vagy tovább – kezeletlenül maradt fejlődési zavar és szélsőséges viselkedésformák gyógyító és fejlesztő célú ellátása a gyermek növekedésével egyre nehezebbé válhat, bár a nevelhetőség, taníthatóság időszaka belenyúlik a felnőttkorba, így sosem túl késő a fejlesztést elkezdeni. Az autizmuspektrum zavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikusfejlesztésre minden érintett gyermekeknek joga és szüksége van. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésített fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át jellemzően megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. A hiányzó/sérült képességek okozta elsődleges és másodlagos viselkedési tünetek az igen súlyostól a jól ellensúlyozott állapotokban csaknem tünet mentessé fejlődhetnek, változhatnak, és az élet különböző szakaszaiban különböző formákban jelentkezhetnek. Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek. A tünetek változatossága mellett a tanuló autizmusának súlyossága széles skálán szóródik.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók pedagógiai szempontú jellemzése

Gyakorlati célból a társas viselkedési készségek, szociális viselkedés szerint az autisztikus spektrumon elhelyezhető sokféle személyiségű és viselkedésű tanulók négy típusba sorolhatóak.

Izolált típus

Társas kapcsolatokat nem kezdeményező, a kezdeményezést, társas helyzeteket kerüli, elutasítja, nem érti. Általában értelmi fogyatékos, gyakoriak a szenzoros ingerfeldolgozás zavarai is. A legrosszabb prognózisú, legnehezebben tanítható alcsoport.

Passzív típus

Szociálisan nem kezdeményező, a közeledést passzívan elfogadja, gyakran jól irányítható. A legjobban tanítható, legjobb prognózisú a későbbi beilleszkedés lehetősége szempontjából is. Passzivitása, együttműködési készsége miatt nehéz észrevenni, amikor már nem követi a tananyagot, csak jelen van, illetve rugalmatlanul, formálisan „tanul”.

Aktív, bizarr típus

Szociálisan aktív. Viselkedése gyakran a helyzethez nem illő, szokatlan módon, esetleg sokat kezdeményező.

Kapcsolatteremtése egyoldalú, a partner személyiségét, szándékát nem veszi tekintetbe, saját érdeklődési körbe tartozó témákra, kérdésekre szorítkozik.

Merev, formális típus

Főként a serdülő- és felnőttkorban, a legjobb értelmű és beszédszintű személyekben alakulhat ki a jellegzetes viselkedés, amelynek hátterében erős kompenzációs igyekezet áll.

A gyermekek fejlődésük során többször is típust válhatnak.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók – a tanítás, illetve a hagyományos tanítási módszerek és tervezés módosítása szempontjából– ***kiemelkedő jelentőségű tulajdonságai:***

- A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak (pl. az információátadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya. Legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat megkülönböztesse.
- Aszociális megerősítés jutalomértékének hiánya, vagy az ezzel kapcsolatos öröm későbbi, direkt tanítás útján való kialakulása, illetve a belső motiváltság gyengesége – gyakran teljes – hiánya. Többnyire nagyon kevés vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.
- A beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukció mellett is, amelyet nehezítenek a beszéd érzelmi, társas viselkedési sajátosságai, mint pl. a hanghordozás.
- A beszéd vagy más kommunikációs eszköz spontán, funkcionális, rugalmas alkalmazásának sérülése.
- Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek és az önellátás vagy a mechanikus és a személyes memória közötti szakadékszerű különbség.
- Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.
- A változásokkal, újdonsággal kapcsolatos ellenállás, szorongás.

Típusos erősségek, amelyekre építeni lehet

- A megfelelő szintű vizuális információ általában jól értelmezhető.
- Tanult rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás.
- Jó mechanikus memória.
- Megfelelő környezetben, érdeklődésének megfelelő témáknál kiemelkedő koncentráció, kitartás.
- Egyes, nem szociális tartalmú tantárgyi területeken – pl. szó szerinti tanulás, nem szöveges számtan, földrajz, zene.
- viszonylag jó képességek.

Típusos nehézségek és kognitív problémák, amelyekkel számolni kell a tanítás során

- Az érzékszervi ingerfeldolgozás zavarai, túlérzékenységre és/vagy fokozott ingerkeresésre utaló viselkedések (hallás, látás, fájdalom stb.).
- Figyelemzavar gyakorisága.
- Az utánzási képesség kialakulásának hiányosságai.
- Ingerfeldolgozási, vizuomotoros koordinációs problémák.
- Tér-idő értelmezés interiozációjának gyengesége, esetleg hiánya.
- Analízis (sorrendiség)-szintézis műveleteinek problémája.
- Ok-okozati összefüggések felismerésének problémája.
- A lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás deficitje.
- Az általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése.
- Felidézési problémák (pl. speciális szociális tartalmaknál és személyes élményeknél).
- Ismert tananyagban váratlan nehézség felmerülése szociális elem bevezetésével vagy új körülmények közötti alkalmazás során.
- A feladat céljának nem értése, reális jövőre irányultság hiánya.
- A szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága.
- A valóság téves értelmezése, felfogása.
- Realitás és fantázia összetévesztése.
- A szóbeli kérések, közlések félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, többrészes utasítások esetén.

Szó szerinti értelmezés.

- Képességek, ismeretek önálló, változatos alkalmazásának nehézsége.
- Gyermekközösségekben áldozattá, illetve bűnbakká válás, más esetekben szociálisan a helyzetnek nem megfelelő viszonyulás a kortársakhoz.
- Szabadidőben passzivitás, kudarcokból eredő viselkedésproblémák megjelenése.

- Félelmek, fóbiák, szorongás.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók speciális fejlesztésének elvei, céljai, feladatai és módszerei

A fejlesztések általános céljai, feladatai

- A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.
- A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt – külön kiemelt fejlesztés feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos, problémamegoldási módszerek tanítása.
- A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanított képesség egész életen át megfelelő alkalmazhatósága. A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében a felesleges információkat szűrni kell, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.

A fejlesztési célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell az egyéni fejlesztési tervekbe iktatni.

A tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illeszteni ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése, más, elfogadható viselkedések kialakításával, viselkedésterápiával a célok hierarchikus rendjében így alakul:

- az ön-(esetleg köz-)veszélyes viselkedések kezelése,
- a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
- a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,

- az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

Speciális módszerek az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésében

- A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligencia szintje és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képességprofil, valamint tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon, a fejlődés erre alkalmas eszközzel (pl. fejlődési kérdőív) való folyamatos követésével.
- Protetikus környezet és eszköztár kialakítása (strukturált környezet biztosítása az időbeli és téri tájékozódás segítéséhez, vizuális információhordozók és augmentatív kommunikációt segítő eszközrendszer kialakítása).
- Speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása.
- Vizuálisan segített kommunikációs rendszer, a speciális környezetben belül és személyek között: beleértve a gyermek felé irányuló minden kommunikációt.
- A szociális fogyatékossgal összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek megértési szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott utasítás, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.). Ugyanakkor a tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).
- A fejlesztésben, tanításban és a viselkedésproblémák kezelésében alapvető a kognitív-viselkedésterápia módszereinek alkalmazása.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztését a szociális-kommunikációs készségek fejlesztése és a rugalmasabb viselkedérepertoár kialakítása határozza meg. Iskoláskorban is folytatni kell a korai fejlesztésben és óvodai nevelés során alkalmazott fejlesztő eljárásokat, illetve szükség lehet az iskoláskor előtti képességfejlődés területeinek fejlesztésére. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai általában módosításokkal egyeznek meg a Nat-ban és a kerettantervekben rögzített pedagógiai szakaszokkal és tartalmakkal. A módosításokat a helyi tantervekben és egyéni fejlesztési tervekben kell meghatározni a gyermekek egyéni szükségleteinek, fejleszthetőségének megfelelően. Az alsó szakasz (1–4. évfolyam) elvégzéséhez általában hosszabb időkeretre van szükség.

A jó értelmi és nyelvi képességekkel rendelkező tanulók esetében előfordulhat, hogy az egyes műveltségi területeken meghatározott tartalmak jelentős részét a NAT-ban és a kerettantervekben meghatározott életkorban képesek elsajátítani. Ezekben az esetekben egyéni fejlesztési terv alapján a szociális-kommunikációs és speciális kognitív készségek párhuzamos fejlesztése szükséges.

Az alábbi szakaszolás az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek speciális fejlesztésének általános vázlatja.

Tartalmazza azokat a többlettartalmakat, amelyeket az egyéni fejlesztési tervekbe szükséges beépíteni. A fejlesztést minden gyermek esetében az első szakaszban kell kezdeni. Az egymásra épülő szakaszok időtartama előre nem határozható meg. A fejlesztés üteme és a tanuló továbblépési lehetősége függ a fejlődés mért eredményeitől, azaz: a gyermek képességeitől és a szakszerű képzés intenzitásától.

Első szakasz

Korai diagnózis esetén egybeeshet a korai fejlesztés és az óvodai nevelés időszakával, de gyakran belenyúlik az alsó tagozat időszakába.

Fő célja a habilitáció. A gyermek formális és informális felmérésének) tapasztalataira alapozva, egyénre szabott hosszú, közép- és rövid távú tervre épül.

Célja a gyermek/tanuló elemi beilleszkedési készségeinek, adaptív viselkedésének kialakítása. Ennek érdekében:

- a szociális/kommunikációs alapkészségek célzott fejlesztése,
- az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása,
- az ismétlődő, sztereotip, helyzetnek nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, illetve rendezése,
- fogyatékoság-specifikus vizuális információhordozókkal segített ún. protetikus, segédeszközökkel felszerelt augmentatív környezet, eszközök használatának elsajátítása, adaptív viselkedési formák, szokások kialakítása.

Fejlesztési területek:

Kommunikáció/szociális viselkedés

- Beszéd előtti, csecsemőkori kommunikáció elemeinek tanítása.
- Szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása (pozitív megerősítéssel).
- Beszéd vagy – beszéd kialakulásának hiányában – augmentatív és alternatív eszközzel történő kommunikáció használatának tanítása.
- Tanítási helyzetben szükséges elemi szociális viselkedés kialakítása.
- Augmentatív és alternatív kommunikációs eszközök (nem kizárva pl. az írott nyelvet) használatának tanítása napi rutinokban, a gyermek életének valamennyi színterén.

Fejlődési funkcióelmaradások, önkiszolgálás

- Alapvető készségek kialakítása (étkezés, szobatisztaság, tisztálkodás, öltözködés).

Kognitív fejlesztés

Várkeri Általános Iskola Pedagógiai Programja

- Elemi ismeretek, fogalmak.
- Elemi logikai műveletek és összefüggések tanítása.
- Szociális kognitív készségek fejlesztése.
- Egyszerű aktivitásformák kialakítása strukturált keretek között (pl. játék-, használati és taneszközök célszerű használata).
- Általánosítás képességének fejlesztése.
- Az elsajátított képességek önálló használatának tanítása.
- Az elsajátított képességek más összefüggésben való használata.
- Képességek alkalmazása más, elsősorban otthoni környezetben stb.

Viselkedésproblémák kezelése

- Viselkedésproblémák megelőzése.
- Alternatív viselkedések kialakítása.
- Meglévő viselkedésproblémák kezelése.

Második szakasz

Egybeeshet az alapfokú nevelés időszakával, de gyakran belenyúlik a középfokú nevelés-oktatás szakaszába.

Célja az elsajátított ismeretek bővítése és a változatos aktivitásokban való minél önállóbb részvétel iskolai, otthoni és egyéb iskolán kívüli környezetben.

Fejlesztési területek:

Az előző szakasz területei bővülnek az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével,
- a szociális-kommunikációs kompetencia fejlesztése, spontán, funkcionális kommunikáció kiterjesztése ,
- kognitív fejlesztés, különös tekintettel a problémamegoldó gondolkodásra,
- ismeretek bővítése
- önellátás körének bővítése,
- házimunka,
- munkára nevelés megalapozása.

Harmadik szakasz

Egybeeshet az alapfokú nevelés időszakával vagy a középfokú nevelés-oktatás szakaszával.

Cél a felnőtt korban egyénileg elérhető legmagasabb szintű adaptáció, önállóság és munkavégző képesség elérésének megalapozása.

Fejlesztési területek:

Az előző szakasz területei bővülnek az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása,
- tantárgyi ismeretek a Nat-ban és a kerettantervekben meghatározott tartalmak adaptálásával, az egyén képességeinek megfelelően
- önszervezés, önállóság, táguló szociális integráció
- munkára nevelés, pályaorientáció.

A Nat és a kerettantervek alkalmazása

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók csoportja rendkívül változatos, de a központi sérülés azonos jellege miatt meghatározhatók közös szükségletek és egységes módszertani javaslatok.

Esetükben számolni kell azzal, hogy a Nat kulcskompetenciáihoz rendelt tudások elsajátításához hosszabb időtartamot szükséges biztosítani, a szociális megértést kívánó attitűdök, képességek fejlődését pedig kognitív stratégiákkal kell támogatni.

A Nat fejlesztési területei, nevelési céljai, műveltségi területei esetükben is alkalmazhatóak a sérülés típusának megfelelő adaptációval. A Nat szakaszaihoz rendelt célok elérésére szükség esetén hosszabb időtartamot kell biztosítani, egyes, az alábbiakban részletezett tartalmak hangsúlyosabban jelennek meg. A többlettartalmakat, mint az önismeretet, társas viselkedést, a spontán, funkcionális kommunikációt, egészségnevelést és munkakészségeket speciális rehabilitációs tantárgyként javasolt tanítani. A kerettantervek adaptálása szempontjából az autizmus súlyosságát, az intelligenciát és a nyelvi képességeket egyaránt figyelembe kell venni. Mivel autizmus spektrum zavar az értelmi képességek bármely szintjén jelen lehet, a többségi iskolák kerettantervét, valamint az enyhén értelmi fogyatékos tanulók számára és a közép-súlyos értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettantervet egyaránt adaptálni szükséges autizmusra. A tananyagot mennyiségi és minőségi szempontból módosítani és redukálni kell a tanulók speciális szükségletei szerint. Az egyes műveltségi területekre vonatkozó sajátos eltéréseket a helyi tantervben és az egyéni fejlesztési tervekben kell rögzíteni. A tananyag elsajátításához speciális módszerek és eszközök használata szükséges.

A Nat fejlesztési területei-nevelési célok

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Kiemelkedően fontos a közvetlen társadalmi és természeti környezet ismerete, az azokkal való harmonikus kapcsolat. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók elsősorban saját, közvetlen

élményeiken keresztül, esetleg speciális érdeklődési körüknek megfelelően ismerhetik meg nemzeti kultúránk értékeit. Ezen a területen rendkívül nagy egyéni különbségekre számíthatunk.

Allampolgárságra, demokráciára nevelés

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók nevelésének-oktatásának alapvető célja, hogy olyan gondolkodási, szociális-kommunikációs készségeket alakítsunk ki, melyek lehetővé teszik az egyén részvételét szűkebb és tágabb társas környezetében. A részvétel módja és mértéke nagy egyéni eltéréseket mutat: a tanulók többsége jelentős támogatást igényel abban, hogy jogait gyakorolja, társadalmilag elfogadott viselkedésmódokat tanúsítson, alkalmazkodjon a társadalom írott és íratlan szabályaihoz.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Hangsúlyos szerepet kap a saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok megismertetése, a saját viselkedés kontrolljának, a kooperációnak, szociális normáknak direkt tanítása, mivel azok intuitív megértésére, spontán elsajátítására korlátozottan számíthatunk. A sikerélményeket biztosító, a gyermek érdeklődését és motivációját fenntartó oktatási környezet kialakítása kulcsszerepet játszik a reális önértékelés és pozitív énkép kialakításában.

Testi és lelki egészségre nevelés

Elsődleges az érzelmi biztonság megteremtése, a pozitív, reális énkép és önértékelés támogatása, a fejlődési zavarral gyakran együtt járó szorongás megelőzése, oldása.

A helyes étkezési, alvási, önápolási szokások, a rendszeres mozgás iránti igény kialakítása szintén prioritást kap az egyéni fejlesztési tervben. A megfelelő szexuális viselkedés kialakításában a családok számára hatékony segítséget kell nyújtania az iskolának, mivel a szociális megértés sérülése e területet speciálisan nehezíti. A viselkedésproblémák megelőzése és hatékony kezelése hozzájárul a testi-lelki egészség megőrzéséhez és kiküszöbölheti a gyógyszeres kezelést.

A családi életre nevelés

A család szerepe az autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló esetében is kiemelkedő jelentőségű. Az iskola alapvető feladata, hogy segítse az érintett családokat az autizmus-specifikus célok kitűzésében és megfelelő nevelési stratégiák alkalmazásában, mivel a hagyományos módszerek többsége nem válik be az érintett gyermekek esetében.

A nevelési-oktatási intézmény és a család szoros együttműködésével érhető el és terjeszthető ki az egyéni fejlesztési tervben megfogalmazott célok, különös tekintettel a szociális-kommunikációs készségek általánosítására, valamint a rugalmasabb viselkedés és gondolkodás fejlesztésére.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók esetében is cél lehet az önkéntes feladatvállalás egyéni mérlegelést követően, ha annak értékét, saját szerepüket és kompetenciájukat az önkéntes tevékenység során megértik. Az önkéntes feladatokban való részvétel segítheti együttműködési és problémamegoldó képességeik fejlődését, elősegítheti pozitív énképük alakulását, önbecsülésük növekedését. Fontos azonban figyelembe venni szociális naivitásukat, sebezhetőségüket, ezért a család és a pedagógusok egyénre szabott támogatásával, kísérésével vonhatók be önkéntes feladatokba.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A környezet célzott megfigyelése, felfedezése a pedagógus aktív közreműködése nélkül elképzelhetetlen. A fejlesztés e területen is a közvetlen, mindennapi élettel kapcsolatos tapasztalatokon alapul. Elsődleges a helyes szokásrend kialakítása.

Pályaorientáció

Az egyén által elérhető legnagyobb fokú önállóság támogatása kiemelkedően fontos. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók esetében az önállóság megalapozása már a fejlesztés kezdetétől jelen van, mivel számos alapfeltétele hiányozhat, többek között a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság tolerálásának és kezelésének képessége. Az elérhető felnőttkori önállóság nagy egyéni eltéréseket mutat. A pályaorientáció során a munkaképességek mellett a szociális-kommunikációs fejlettséget és a munkaviselkedés színvonalát is figyelembe kell venni. Fontos, hogy a pályaorientáció során építsünk a tanuló speciális érdeklődési körére, erőseire.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

E területen az érintett tanulók esetében a pénz értékével és a takarékossgal kapcsolatos alapvető ismeretek megszerzése kulcsfontosságú. Előnyös, ha ezek az ismeretek valódi élethelyzetekben, cselekvésbe ágyazottan jelennek meg. Az alapvető gazdasági összefüggések megértése, illetve azok kamatoztatásának lehetősége a mindennapi életében nagy egyéni eltéréseket mutat.

Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés kiemelt jelentőségű az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók nevelésében. Az érintett tanulók különösen veszélyeztetettek lehetnek a különböző médiumok által közvetített tartalmak meg nem értése, félreértése tekintetében és fokozott a függőségek kialakulásának veszélye is. Ugyanakkor a különböző médiumok lehetővé teszik az élő nyelvtől és szociális közvetítéstől független tanulást és kapcsolatteremtést, valamint olyan multimédiás tananyagok kialakítását, mely lelassítja és hozzáférhetővé teszi a szociális interakciókat, nagyban

hozzájárulva a fejlődési zavar következményeinek enyhítéséhez.

A tanulás tanítása

Az autizmus számos speciális kognitív nehézséggel és a kommunikáció sérülésével jár együtt. A tanulási folyamatban az élő nyelv és a szociális közvetítés megnehezíti, míg a vizuális információhordozók alkalmazása segíti a világ megismerését. Az állandósághoz való ragaszkodás oldása, valamint az egyén motivációs lehetőségeinek ismerete és kiaknázása kulcsfontosságú a tanulás szempontjából.

A kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

A fejlesztés fő célterülete a kommunikáció, mint a kapcsolatteremtés és fenntartás, valamint az információcsere eszköze. Az alapvető probléma nem a beszéd hiánya vagy fejlődési zavara, hanem a kommunikációs szándék, illetve a kommunikációs funkciók megértésének sérülése. Minden autisztikus gyermeknél – függetlenül verbális képességeik színvonalától – elsődleges cél az egyén képességszintjének megfelelő kommunikatív kompetencia megteremtése. A cél eléréséhez szükséges lehet alternatív kommunikációs eszközrendszerek alkalmazására.

- *Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök*

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek esetében a kommunikációs képességek fejlődése és nyelvelsajátítás folyamata minőségileg eltér a tipikusan fejlődő kortársakétól. A fejlődési zavar kihat a szókincs, jelentés, nyelvtan és

nyelvi funkciók elsajátítására, rugalmas alkalmazására. Hiányozhatnak vagy sérülhetnek azok a képességek, melyek lehetővé teszik a helyzetnek megfelelő személyközi kommunikációt és a nyelvi úton történő ismeretszerzést.

Különösen nehezített az élő nyelv és szociális közvetítés útján való tanulás. A kommunikációs képességek sérülése és a kompenzáció lehetősége egyénenként mérendő fel, a fejlődési zavar spektrum jellege, az egyéni képességek és tünetek nagyfokú változatossága miatt.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulóknál – hasonlóan az anyanyelvi kommunikáció esetében tapasztaltakhoz – hiányozhat az idegen nyelv rugalmas, a kommunikatív partnerhez alkalmazkodó használata, a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények valódi megértése és kifejezése, annak ellenére, hogy a nyelv mechanikus elsajátítása megtörténhet. Így esetükben különösen nagy hangsúlyt kap az idegen nyelv funkcionális használatának fejlesztése. Egyénenként mérlegelni kell, hogy a nyelvtanuláshoz szükséges alapvető készségek adóttak-e?

- *Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök*

A kommunikatív nyelvi kompetencia feltételei közül a lexikális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket a jó nyelvi és intellektuális képességű autizmussal élő tanulók képesek lehetnek elsajátítani. Nehézségek a szociokulturális és interkulturális készségek területén mutatkozhatnak.

Matematikai kompetencia

Kiemelkedő jelentőségű a megismerési képességek fejlesztése, az önellenőrzés tanítása, az ismeretek önálló, gyakorlati alkalmazásának segítése, a problémamegoldás menetének tanítása. Különös hangsúlyt kap az oktatás szemléletes és konkrét jellege, a cselekvéses tanulás alkalmazása.

- *Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök*

A matematikai ismeretek elsajátításában és a matematikai képességekben nagy egyéni különbségekre számíthatunk az autizmus spektrumán, a kiemelkedő matematikai tehetségtől a súlyos megértési nehézségekig terjedően. Cél a matematikai műveltség és kompetencia egyén által elérhető legmagasabb szintjének biztosítása.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos ismeretek elsajátítása tartozhat az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók erősségei közé, többlettámogatást igényelhetnek azonban az ismeretek gyakorlati alkalmazása terén. Az érintett tanulók jellegzetesen sajátos speciális ismeretszerzési nehézségei miatt a tanulás során nem számíthatunk a gyermekek spontán érdeklődésére, előzetes megfigyeléseire, élményeire. E területen is nagy hangsúlyt kap a közvetlen tapasztalás.

- *Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök*

A természettudományok területén szintén nagy egyéni különbségeket tapasztalunk az autizmus spektrumán. Egyes tanulók különösen tehetségesek lehetnek valamely, speciális érdeklődési körükbe tartozó tudományterületen, más tanulók esetében inkább a praktikus, mindennapi életben alkalmazható ismeretek kerülnek előtérbe.

Digitális kompetencia

Az IKT eszközök lehetőséget nyújtanak az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítésére, a kölcsönös kommunikáció segítésére, az önálló ismeretszerzésre. A későbbi munkavállalás szempontjából is szerepe lehet az informatikának, mivel számos tanuló mutat érdeklődést e terület iránt.

- *Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök*

Az IKT alkalmazása egyedülálló lehetőséget jelent az autizmussal élő tanulók számára, a kommunikációs akadálymentesítés, a tanulás és későbbi munkalehetőségek tekintetében egyaránt, sokan közülük pedig kifejezetten tehetségesek az IKT alkalmazásában. Az érintett tanulók esetében azonban kiemelten fontos a lehetséges veszélyek megelőzése. Fokozottan veszélyeztetettek azzal kapcsolatban, hogy függővé váljanak a számítógép és internet használat során. Szociális-kommunikációs sérülésük miatt nehézséget jelenthet számukra az IKT interaktív

használattal összefüggő veszélyek felismerése, elkerülése, valamint a rendelkezésre álló információk közötti kritikus válogatás.

Szociális és állampolgári kompetencia:

Előtérbe kerül az önismeret és a közvetlen szociális környezet megismerése, a társas viselkedés szabályainak ismerete, betartása. A történelmi időszemléletet, képzelőerőt, valamint az elvont, szociális jelentést hordozó fogalmak megértését kívánó tartalmak elsajátítása általában nehézséget jelent.

- *Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök*

A szociális és állampolgári kompetencia körébe tartozó ismeretek, képességek és attitűdök teljes körű elsajátítása mélyebb szociális megértést feltételez. Mivel az autizmus spektrum zavarok lényegi jellemzője a szociális megértés sérülése, az érintett tanulók esetében elsősorban a tények, ismeretek, együttélési szabályok elsajátítása kap prioritást.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Az autizmusban azonosított kognitív sérülések jellege miatt (végrehajtó működések zavara, naiv tudatelméleti sérülés) e kompetencia fejlesztésekor általában sokféle képesség, készség célzott, egyénre szabott, intenzív fejlesztésére van szükség. A szükséges képességek többsége (pl. tervezés, szervezés, irányítás, hatékony kommunikáció, csapatmunka, kreativitás) az autizmussal élő tanulók esetében sérült, illetve hiányozhat.

- *Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök*

A Nat által meghatározott ismeretek az egyéni képességektől függően sajátíthatók el. A képességek terén a típusos nehézségek mellett szintén nagy egyéni különbségek mutatkoznak az autizmus

spektrumán. A felnőttkori munkavállalásra való felkészítés, az egyén erősségeihez illeszkedő foglalkozások körének meghatározása prioritást kap.

Eszétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A műveltségi területen megjelenő valamennyi fejlesztési cél fontos terápiás lehetőséget jelent. A művészeti tevékenységek a szabadidő tartalmas eltöltésében is jelentős szerepet játszanak.

- *Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök*

A Nat által meghatározott ismeretek az egyéni képességektől függően sajátíthatók el. A művészetek sokoldalúan segíthetik az autizmus-specifikus egyéni fejlesztést. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók között lehetnek kiemelkedő zenei, rajz vagy egyéb művészi tehetséggel bíró gyermekek.

A hatékony, önálló tanulás

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók esetében minden esetben egyénileg azonosítjuk a hatékony és önálló tanuláshoz szükséges feltételek meglétét, majd a felmérés alapján egyéni fejlesztési célokat tűzünk ki. A szükséges feltételek közül a sérülés természete miatt általában számolni kell a gyenge, vagy sérült motivációval, az énkép, önismeret hiányával, töredékességével. A tanulás tanítása során alapvető fontosságú arra alapozni, hogy a tanuló mely

ismeretek, tudások, képességek birtokában van, illetve milyen kialakulóban lévő képességekre építhetünk. Az önállóság elősegítésének egyik fontos módszertani eszköze az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítése, kiegészítése egyénre szabott vizuális környezeti támpontokkal. Az informatikai eszközök egyénre szabott alkalmazása elősegíti a fejlődést.

- *Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök*

A Nat által meghatározott ismeretek e területen is az egyéni képességektől függően sajátíthatók el. A munkavállaláshoz szükséges képességek fejlesztése prioritást kap az érintett tanulók iskolai nevelése- oktatása során. Az autizmussal élő tanulók között lehetnek olyan, az autizmus mellett értelmi fogyatékossgal is küzdő gyermekek, akik nem, vagy kortársaiknál jóval később sajátítják el az írást, olvasást, számolást, ill. az IKT-eszközök használatát. Az értelmi és nyelvi képességektől függetlenül hiányozhatnak a hatékony és önálló tanulás egyes feltételei: a tartós,

irányítható figyelem, a motiváció, a tanulás céljának, jelentőségének megértése. Hiányozhatnak a csoportos helyzetben való tanulás kognitív és viselkedéses feltételei, ezért szükség lehet az új ismeretek egyéni helyzetben való tanítására.

A tanulás iránti pozitív attitűd gyakran csak a saját érdeklődési kör esetében jelenik meg, egyébként számolnunk kell az újdonságokkal szembeni ellenállásra.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

Céljai és feladatai az iskolai nevelés minden szakaszában folyamatosan jelen vannak, és elsősorban egyéni, kisebb részben kiscsoportos formában valósíthatók meg.

Módszertanilag az autizmus-specifikus módszerek és eszközök alkalmazása mellett kognitív és viselkedésterápia, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés, gyógy-testnevelés alkalmazása szükséges. Tartalmilag a hiányzó készségek, a másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedésproblémák és tünetek speciális módszerekkel való habilitációs és rehabilitációs célú kezelését soroljuk ide, a következő területeken:

- elemi szociális-kommunikációs készségek,
- viselkedésproblémák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.),
- figyelem, utánzás, gondolkodási készségek, énkép, önismeret stb.,
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása,
- elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók,
- önkiszolgálás, önellátás,
- saját speciális segédeszközeinek mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata,
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása,
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása,
- iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés szabályainak elsajátítása,

Az autizmus szempontú csoportos befogadó oktatás megvalósítása

A befogadás (inklúzió): Magyarországon leginkább az integráció kifejezést használják a szakemberek az általános pedagógia körébe tartozó és a sajátos nevelési igényű gyermekek együttes nevelésével-oktatásával kapcsolatosan. A fogadás (integráció) és a befogadás (inklúzió) fogalmait eltérő szintekként értelmezzük.

A befogadás (inklúzió) többértű fogalom, amely a fogyatékos és nem fogyatékos gyermekek közötti interakció maximális megvalósítását célozza. A fogyatékos gyermekek nevelését – oktatását vállaló többségi iskolaként, tudatos felkészülésünk nyomán a hangsúly nem a gyermekek pusztá együttlétén, hanem *az együttes tevékenykedésen, a közös játékon, a közös tanuláson, a kölcsönös kommunikáción van, ami a befogadó és a beilleszkedő fél számára egyaránt alkalmazkodást tesz szükségessé, és egyaránt jelent adást-kapást a megvalósítás során.*

Speciális megközelítés a tanításban

- Az autizmussal élő gyermekek csoportjáról közoktatási szempontból egységesen kell gondolkodni, mert lényegében azonos szociális, kommunikációs, gondolkodásbeli fogyatékoságaik és fejlődési zavaruk miatt (általános értelmi képességeiktől függetlenül) azonos jellegű, speciális szükségleteiket kielégítő nevelési megközelítésre van szükség.

- Az optimális terhelés érdekében a feladatokat a gyermek képességeinek megfelelő lehető legnagyobb nagyságú lépésekre kell bontani. Egyénre szabott motivációs rendszert kell kialakítani. Jutalomnak azt tekinthetjük, ami a gyermek számára örömforrás (ez lehet nagyon egyedi, szokatlan, a tárgyaktól a szociális megerősítésig).
- Törekedni kell arra, hogy a tevékenység önmagában jutalomértékűvé váljon, hogy fokozatosan el lehessen hagyni a külső jutalmakat.
- A követelményeket az objektív körülményekből fakadó szükséges dologként kell megjeleníteni és nem a pedagógus személyes kívánságaként.

Protetikus környezet kialakítása

- Az intézménynek az autizmussal élő gyermekek fejlődéséről az egyéni szükségleteknek megfelelő speciális pedagógiai támogatás révén, a tanulók egész élettevékenységét: a tanulási, közösségi, munka- és szabadidős tevékenységet befolyásolva kell gondoskodni.
- Az intézményben a tárgyi, fizikai környezet csak a szükséges információkat tartalmazza, segítve ezzel a tanulók figyelmének fenntartását és a megértést. (Zavaróak lehetnek a fény-árnyék viszonyok, felületek, mintázatok, színek, szagok, zajok, felesleges dekoráció, kényelmetlen bútorok, váratlan változások, stb.)
- A pedagógusok tudatosan tervezik kommunikációjuk minden dimenzióját és számolnak azzal, hogy ők is lehetnek olyan ingerforrás, amely a gyermeket zavarják (pl.: sok hangos beszéd, szemüveg, ékszer, mintás, színes ruha, új frizura, illatok, váratlan változás a viselkedésükben).

Az egyes tantárgyak tanítása és tanulása

- Az egyes tantárgyak tanítása és tanulása terén is nehézségekkel kell számolni. Ezek természetesen nem minden autizmussal élő gyermekre érvényesek, de gyakoriak.
- A nagymozgásra jellemző fejletlenség gyakran nehezíti a gyermek részvételét és a pedagógus feladatát a testnevelés órán. A gyermekek félhetnek a magasba felmászástól bordásfalon és kötélén, nehézségeik lehetnek az ugró és labdás feladatokban. A csapatjátékokban szociális gyengeségeik okozhatnak nehézséget.
- A történelem tantárgyhoz kapcsolódó adatok memorizálása általában jó, azonban az egyes korszakok emberi tapasztalatainak empátia útján történő megértése nehezebb.
- A matematika területén a becslés és az általánosítás nehézségei gyakoriak.
- A magyar nyelv és irodalom feladatainak megoldásában az empátia és általánosítás gyengeségein kívül nehézséget jelent a tényszerű és fiktív olvasmányok, fogalmazások megoldása. A mozgásos fejletlenség kihat a kézírásra is. Az olvasásra jellemző teljesítmény jobb a beszédbeli képességeknél.
- Az idegen nyelv mechanikus részének elsajátítása nem okoz nehézséget, azonban a nyelv szociális kontextusban való megértése és használata fokozza az autizmussal élő gyermekek nehézségeit. A hagyományos, nyelvtanra és szókincsre hangsúlyt helyező módszer eredményesen alkalmazható.
- Ezen kívül az autizmussal élő gyermekek fejlődését szolgálja a kommunikáció központú magyar nyelv és irodalom, valamint idegennyelv-tanítás.

A szakmai irányelvek és a szakirodalom alapján ismert, hogy a befogadó nevelés-oktatás nehézségei leküzdésének alapja az autizmus-specifikus megközelítések és módszerek alkalmazása, a befogadó szemléletű, jól felkészült pedagógus, gyógypedagógus egyidejű jelenléte az intézménybe, valamint a gyermekek számára megnyugtató környezet. Ez a Vásárhelyi András Tagiskola mellett működő Ifjúsági ház egyik termében biztosított, amelyhez közvetlen bejárat van iskolánkból. Ebben a környezetben biztosított a tökéletes nyugalom, és az integrációhoz szükséges szociális készségek megerősítése. Fejlesztő foglalkozásokra iskolánk jól felszerelt fejlesztő szobája áll rendelkezésre.

Az integrált nevelés-oktatás jó hatással van a fogyatékos gyerekek ép társaira is, akik hamar megtanulják, hogy az emberek sokfélék, és ennek köszönhetően sokkal inkább elfogadók, befogadók lesznek felnőtt korukban is.

15. A VÁRKERTI ÁLTALÁNOS ISKOLA TANTERVE, ÓRATERVEI

15.1. Az 1-4. évfolyam tantárgyi rendszere és heti kötelező óraszám

Iskolánkban az OFI által közreadott kerettantervek helyi tantervvé átdolgozott változatát használjuk.

A kompetencia alapú oktatásba bevont osztályok a Sulinova által kiadott kerettanterveket, programterveket és programcsomagokat is használják, melyek tartalmazzák a részletes tananyagot és a követelményeket is.

2017/2018-as tanévtől

	1. új NAT	2. új NAT	3. új NAT	4. új NAT
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7
Idegen nyelv	-	-	-	3
Matematika	5	5	5	4
Környezetismeret	1	1	1,5	2
Ének-zene	2	2	2	2
Rajz	2	2	2	1,5
Technika	1	1	1,5	1
Testnevelés	5	5	5	5
Informatika	-	-	-	0,5
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Összesen	25	25	25	27

15.2. Az 5-8. évfolyam tantárgyi rendszere és heti kötelező óraszám

2017/2018-as tanévtől

TANTÁRGYAK	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	5	5	4	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4
Etika/hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	3
Természertismeret, egészségtan	2	2,5		
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1,5	1	1
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	2	1
Médiaismeret				
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
<i>Szabadon tervezhető órakeret</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközösségei, ill. a szaktanárok minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- Az iskola igazgatója
- A nevelőtestület bármely tagja
- A nevelők szakmai munkaközösségei
- A szülői munkaközösség
- Az iskola fenntartója

A tanulók a pedagógiai program módosítását a diák-önkormányzatot segítő tanáron keresztül javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő helyeken tekinthető meg:

Az iskola fenntartójánál

Az iskola irattárában

Az iskola könyvtárában

Az iskola nevelői szobájában

Az iskola intézményvezetőjénél

Az iskola honlapján